

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 25-30 грудня 2015 р.

і життя

Метр естради

стор. 4

Волонтерство

стор. 9

Зірки джазу

стор. 10

**Подорож до
«Країни майстрів»**

стор. 13

Рустем СКІБІН. Фотоколаж Романа РАТУШНОГО

редактор
Євген БУКЕТ

актуально

ОДЕСА

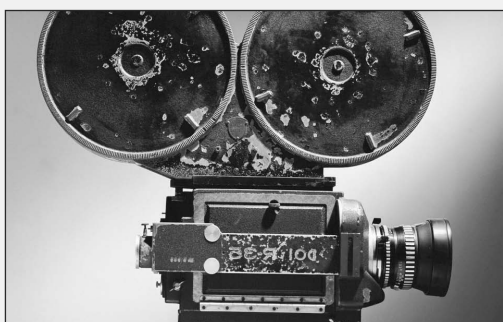

В Одеському літературному музеї підвели підсумки реалізації культурно-мистецького проекту «Бессарабські діалоги», ініційованого Міністерством культури України та відомим українським письменником, головою видавничої ради Національного газетно-журнального видавництва Андрієм Курковим.

Для переможців та фіналістів конкурсу короткої прози молодих авторів Одещини «Українська Бессарабія», який відбувся в рамках проекту, був проведений літературний майстер-клас. Своїми знаннями про героя та простір у творі поділилися автор ідеї проекту письменник Андрій Курков, поет, літературознавець, філолог-медієвіст, викладач Львівського національного університету імені Івана Франка Галина Крук та письменник, володар гран-прі конкурсу «Коронація слова 2013» Богдан Коломійчук.

Після майстер-класу фіналістам проекту «Українська Бессарабія» були вручені дипломи. За рішенням журі, перше місце посів Віталій Семенов, друге – Валерій Пузік, а третє розділили Ігор Стамбол, Надія Дрезницька та Катерина Єнишевська.

КИЇВ

До 28 грудня у кінотеатрі «Ліра» в рамках проекту «120-річчя першого кіносеансу. Класики українського кінематографа» тривають покази українських фільмів 1920-х і 1930-х років.

Захід присвячено ювілею першого кіносеансу братів Люм'єр, що відбувся в Парижі 28 грудня 1895 року.

До програми ввійшли стрічки класиків вітчизняного кінематографа: Олександра Довженка, Ігоря Савченка, Георгія Тасіна, Івана Кавалерідзе, Дзиги Вертова та інших видатних режисерів.

Окрім відомих ігрових фільмів глядачам буде представлено документальні картини Альмара та Людмили Серебренікових «Народження українського кіно» (1989), «Становлення німого українського кіно» (1990), «Розквіт німого українського кіно» (1991).

Спеціальною подією проекту стане показ роботи Петра Чардиніна «Мовчи, смуток, мовчи» із зіркою українського і світового німого кіно Вірою Холодною, що відбудеться у супроводі живої музики у виконанні Олега Пашківського.

Перед показами стрічок заплановані виступи кінознавців.

Хвилі українського радіо «накриють» Донбас

Українське телебачення повертають у звільнені міста Донбасу і намагаються просувати на окупованих територіях.

Показники «піпл-метрів» доводять, що близько половини жителів дивляться українські телеканали.

Наступного року Міністерство інформаційної політики планує завершити ремонт телевежі на горі Карачун поблизу Слов'янська та встановити дві нові.

За словами заступника міністра інформаційної політики Тетяни Попової, з січня на Донбасі запрацює ще й нова радіостанція на базі донецького державного телерадіохолдингу.

Мовлення Донецької телерадіокомпанії, на частоті якого також виходить «Громадське ТБ Донбасу», вдалося поновити в шести населених пунктах Донецької області, а саме – в Краматорську, Маріуполі, Красноармійську, Волновасі, Єлизаветівці і Курахові.

Також у звільнених містах Донецької області можна дивитися такі українські канали, як «Перший національний»,

Олександр БРИГИНЕЦЬ і Тетяна ПОПОВА під час брифінгу

«Студія 1+1» і «5 канал». Телеканал «Еспресо.TV», який транслювався на звільненій частині Донбасу близько шести місяців, тепер поступить місцем «Донецькій ТРК». Ці приватні канали придбали необхідне обладнання власноруч, наголосила Попова.

У Луганському регіоні встановили три додаткових передавачі – у Старобільську, Широкому і Попасній. Через них транслюються програми державної «Луганської телерадіокомпанії». Також у Лу-

ганському регіоні поновили трансляцію приватного телеканалу «ІРТА» – телеканал отримав 5 із 15 литовських передавачів, а антено-фідерне обладнання придбали за власні кошти.

Також на Луганщині транслюються «Перший національний», «1+1», «ТСІ», «112-Україна», «5 канал», ТК «Україна» і «СТБ». Передавачі встановлені у Лисичанську, Старобільську, Сватові та Біловодську.

Трансляцію на окуповані території ускладнює відсутність

достатньо міцних телевеж і обстріли. Так, краматорську телевежу, яка розташована на горі Карачун, навесні поновили частково – лише до висоти 34 метрів. Остаточою, на всі 180 метрів висоти, її мають поновити у березні-квітні 2016-го. Також наступного року міністерство обіцяє встановити дві нові телевежі в зоні АТО – їхня локація поки не розкривається.

Поновлене і зміцнене радіомовлення різних радіостанцій у шести звільнених містах Донбасу – в Костянтинівці, Попасній, Волновасі, Широкому, Краматорську і Красноармійську. Зокрема транслюють «Радіо Люкс», «Радіо 24», радіо «Пульс», «Русское радіо Україна», «Громадське радіо» і «Українське радіо». Останнє мовить із Миколаївської області на середніх хвилях 549 і 1431 кГц.

Для військових на позиціях встановлюють супутникові антени із комплектами українських телеканалів, повідомив радник міністра інформаційної політики Олександр Бригинець.

Семен ВАСИЛЕНКО,
за матеріалами «Радіо Свобода»

Доповідь про охорону нематеріальної культурної спадщини

У Міністерстві культури України відбулася презентація проекту періодичної доповіді про імплементацію конвенції ЮНЕСКО «Про охорону нематеріальної культурної спадщини», підготовленого Українським центром культурних досліджень.

Проект представленої доповіді пройшов громадське обговорення із залученням наукових і професійних кіл.

Упродовж 2015 року було проведено ряд науково-практичних конференцій та семінарів, присвячених темі охорони та збереження нематеріальної культурної спадщини.

В обговоренні доповіді взяли участь представники Мінкультури, науковці та експерти.

У звіті УЦКД представив основні результати та заходи, які були здійснені Україною з 2008 року з моменту ратифікації конвенції ЮНЕСКО «Про охорону нематеріальної культурної спадщини», а та-

кож проінформував про стан елементів, які включені до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства.

Після остаточного доопрацювання проект доповіді буде

офіційно передано до Національної комісії України у справах ЮНЕСКО.

ПРИНАГІДНО

У 2008 році Україна приєдналася до конвенції ЮНЕСКО «Про охорону нематеріальної культурної спадщини» і має виконувати всі зобов'язання, що випливають з її положень.

За конвенцією нематеріальна культурна спадщина проявляється у таких галузях:

- усних традицій та форм вираження, зокрема в мові як носії нематеріальної культурної спадщини;
- виконавському мистецтву; – звичаях, обрядах, святкуваннях;
- знаннях та практиці, що стосуються природи та Всесвіту;
- традиційних ремеслах.

редактор
Любов ЯКИМЧУК

наГОЛОС

■ КИЇВ

До різдвяно-новорічних свят в залі урочистостей КМДА відбулась традиційна благодійна акція дитячої творчості з виготовлення подарунків для захисників Батьківщини. Майстри декоративно-прикладного мистецтва навчали діточок та їхніх батьків мистецтву виготовлення сувенірів-оберегів: ляльок-мотанок, використаних гільз із мотивами петриківського розпису, чайних чашок із патріотичними гаслами, вітальних листівок із побажаннями воїнам, а також вишиванню сердечок, розпису на солодкому печиві та виготовленню художнього кольорового мила. Всі вироби, зроблені дитячими ручками, будуть надіслані до різдвяно-новорічних свят через «Пошту Майдану» у військові підрозділи, що знаходяться на передовій, щоб зігріти серця наших захисників у холодних окопах на фронті.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

■ МАРІУПОЛЬ

У Маріуполі урочисто відкрили пам'ятник князю Святославу, якого через сміливість і запеклість у бою друзі й вороги називали Хоробрим. Тому активісти, поставивши монумент на місці пам'ятника Леніну, вважають, що він стане символом набутої державності та боротьби «української нації з кривавими ідолами».

Бійці полку «Азов» та всі охочі пройшли «Маршем хоробрих» із запаленими смолоскипами та прапорами від місцевого драматичного театру до встановленого монумента.

Після урочистостей біля пам'ятника відбувся святковий концерт гурту «Широкій лан».

■ МОСКВА

Бібліотеку української літератури у столиці Російської Федерації найближчим часом збираються ліквідувати. Про це з посиланням на надійне джерело в уряді Москви повідомив на своїй фейсбук-сторінці адвокат директора бібліотеки Наталії Шаріної Іван Павлов.

«Департамент національної політики, міжрегіональних зв'язків і туризму міста Москви, кому переходить приміщення БУЛ, просить Департамент культури прилаштувати куди-небудь книжкові фонди бібліотеки, а також «вирішити питання подальшого працевлаштування» її співробітників», – написав адвокат.

У приміщенні Бібліотеки української літератури збираються створити Мультимедіа-центр східнослов'янських народів.

Нагадаємо, директор бібліотеки Наталія Шаріна була затримана за підозрою у скоєнні злочину, передбаченого п. «Б» ч. 2 ст. 282 КК РФ (розпалювання національної ненависті і ворожнечі, а також приниження людської гідності). Вона досі перебуває під домашнім арештом.

Міністерство культури України назвало арешт Шаріної і співголови Об'єднання українців Росії Валерія Семененка, а також обшуки в бібліотеці і квартирах затриманих репресіями за національною ознакою проти представників української національної меншини та української культури в Росії.

Знайшли могилу футуриста

Аліна КОСТИК

Першому українському футуристу, поетові, який привніс в українську поезію урбаністичну тематику, а в жанрові форми ввів верлібр, нарешті встановили пам'ятний знак на місці його захоронення.

Після розстрілу в Жовтневому палаці на вулиці Інститутській 24 жовтня 1937 року, його тіло привезли у Биківнянський ліс і поховали в братській могилі. Дослідники Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» встановили місце захоронення поета. Тепер там висить пам'ятна таблиця, фонована видавництвом «Смолоскип».

Українські митці, родичі поета, науковці заповідника, представники видавництва «Смолоскип», Українського інституту національної пам'яті говорили не лише про Семенка, а й згадали інших представників «розстріляного відродження», ціле покоління, що було знищено сталінськими репресіями.

Генеральний директор заповідника Богдан Біляшівський

зазначив, що Биківня є «місцем страшної трагедії та величезного злочину, який десятиліттями приховувався від української громадськості». На його думку, індивідуалізм Семенка, його пошуки особено шляху в житті, мистецтві були несумісними з комуністичними реаліями.

Михайла Васильовича Семенка звинуватили в тому, що він брав участь в Українській фашистській націоналістичній терористичній організації, якої насправді ніколи не існувало, а також у плануванні терористичного акту проти секретаря ЦК КПБУ С. Косіора під час демонстрації 1 травня 1937 року.

На заході був присутній родич поета – його племінник Марко Миколайович Семенко. На його

думку, найкращою пам'яттю для митця є дослідження його творчості, популяризація поезії, розвиток започаткованого ним напрямку, який продовжують молоді. Втім, і «матеріальні виміри пам'яті у вигляді назв

вулиць, меморіальних дощок не менш важливі».

Директор видавництва «Смолоскип» Ростислав Семків підкреслив, що за допомогою пам'яті можна подолати ті руйнівні інтенції, які набули загрозливих масштабів у радянському минулому. Бо репресувались не лише письменники, а й їхні тексти. Тепер ці тексти повертає до читача видавництво «Смолоскип».

Поети Любов Якимчук, Галина Танай, Олена Герасим'юк, Олег Коцарев, Олена Степаненко прочитали вірші Михайла Семенка.

Присутні поклали квіти та запалили лампадки на українській та польській частині Міжнародного меморіалу жертвам тоталітаризму.

Шевченківську премію – Грабовичу?

Довкола висунення на здобуття Шевченківської премії українського літературознавця Григорія Грабовича, професора кафедри української літератури Гарвардського університету, виник скандал.

Праці Грабовича про Тараса Шевченка відзначаються полемічністю: у них він критикує обмеження радянського шевченкознавства, втім, пропонує ряд ідей, які стали принципово новим словом у шевченкознавстві.

До Шевченківського комітету з листом звернулася група авторів, що вважає це висунення помилкою. «Впродовж багатьох років він (Грабович), вдаючись до спекулятивних необґрунтованих гіпотез та маніпулювань, прагне довес-

ти, що геніальний український поет – це суперечливий в собі міфотворець, «шаман», «популіст», розірваний між українським та російським світами маргінал...» – йдеться у листі.

Його підписали письменники Валерій Шевчук, Юрій Мушкетик, Роман Горак, академік НАНУ Віталій Дончик, поет та громадський діяч Ігор Калинець та інші.

Проте з'явився інший лист на захист честі професора Грабовича та із закликом Президента України до радикальної реформи Шевченківської премії.

У ньому йдеться про те, що пролунала низка заяв із відвертими перекручуваннями і спотвореннями змісту наукових праць дослідника, тому підписанти просять «забезпечити такий порядок відзначення номінантів, за якого критерії естетичної якості й наукової глибини братимуть гору над ідеологічними вполюваннями».

Відкритого листа підписали президент Американської асоціації українців, літературознавець і кінознавець Віталій Чернецький, член-кореспондент НАН України, літературознавець Тамара Гундорова, директор Укра-

їнського наукового інституту Гарвардського університету, історик Сергій Плохій, президент Українського центру міжнародного ПЕН-клубу, публіцист Микола Рябчук, історики Ярослав Грицак та Йоганан Петровський-Штерн та інші знані науковці з усієї України, США, Канади, Польщі, Німеччини, Франції та загалом більше десяти країн світу.

До цього відкритого листа станом на 21 грудня долучилися понад 250 діячів культури й науки.

«Культура і життя» слідуватиме за цією важливою для нашої культури полемікою. Адже йдеться про модерністичні консервативність нашого суспільства і про здатність мислити критично.

Любов ЯКИМЧУК

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ ЛЬВІВ

У концертному залі імені С. Людкевича Львівської обласної філармонії – різдвяні вечори з «Київ ТРІО». У програмі твори Л. Бетховена, Б. Сметани, В. Винницького.

Новорічний настрій подарують лауреати міжнародних конкурсів, музиканти світової слави: скрипаль Н. Пилатюк, піаніст В. Винницький та віолончелістка Н. Хома.

25 грудня 18:30
Івано-Франківська обласна філармонія

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР
Івано-Франківської обласної філармонії

У програмі твори:
Й. Штрауса, Ж. Бізе, А. Хачатуряна, Ф. Лоу, Дж. Керна, Е. Л. Веббера, А. П'яццолі.

Художній керівник і головний диригент – заслужений артист України **Віктор Олійник**

Новорічний ХІТ-КОКТЕЙЛЬ

Солісти філармонії:
Заслужена артистка України **Наталія Шевченко** (сопрано)
Ірина Ключковська (сопрано)
Микола Сисак (тенор)
Тетяна Кожелюк (скрипка)

■ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

25 грудня у концертному залі Івано-Франківської обласної філармонії – «Новорічний хіт-коктейль» за участю симфонічного оркестру та солістів закладу: заслуженої артистки України Н. Шевченко (сопрано), І. Ключковської (сопрано), М. Сисака (тенор), Т. Кожелюк (скрипка).

У програмі твори Й. Штрауса, Ж. Бізе, А. Хачатуряна, Ф. Лоу, Дж. Керна, Е. Л. Веббера, А. П'яццолі.

■ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

27 грудня у великій залі Хмельницької обласної філармонії різдвяний концерт «Всесвіт веселиться!»

Участь беруть: чоловічий вокальний ансамбль «Mikst», фольклорний гурт «Родина», тріо «Битий шлях», струнний квартет «la kvArt», дитячий хор «Подільські солов'ї», Ярослав Камінський (ліра) та Оксана Мергут (пісочна анімація).

■ КИЇВ

Із 25 грудня до 3 січня у Будинку кіно триватиме серія різдвяно-джазових концертів «Тисяча вогнів». Новорічну програму становитимуть найкращі світові різдвяні композиції в джазово-класичній обробці.

Концерти проводитиме знаний український джазмен, автор і ведучий радіопроектів Олексій Коган.

Зіркою вечорів стане вокаліст Руслан Єгоров, якого в музичних колах називають «золотим голосом українського джазу».

Акомпануватимуть йому саксофоніст Дмитро (Бобін) Александров і барабанщик Павло Галицький.

Компанію джазовим зіркам складе камерний оркестр «Київські солісти».

Аплодисменти стоячи

Дарина КРАСНА

На ювілейному концерті Олександра Пономарьова «Я люблю тебе...» глядачі чотири рази викликали маестро на біс.

До того ж народний артист України зібрав на грандіозному шоу в Національному палаці мистецтв «Україна» аншлаґ.

Півсотні музикантів симфонічного оркестру, збірна із шістнадцяти учасників усіх сезонів «Голосу країни», двадцять три пісні та топові українські зірки. Всі ці складові заходу не могли не забезпечити успіх.

Розпочався концерт із прямої трансляції з-за куліс. Ми побачили, як Олександр Пономарьов пройшов до самої сцени. Такі включення з-за лаштунків тривали і в перервах між виконанням пісень. Розповіді зірок про співпрацю з музикантом з екрана сцени викликали цікавість у глядача. І зміст творів, виконаних разом із метром, набував нових відтінків. Наприклад, зворушливу «Чому так гірко плакала вона» – всі слухали

Олександр ПОНОМАРЬОВ та Марія ЯРЕМЧУК з новою піснею «Недозволена»

співчутливо, оскільки дізналися від Насті Каменських, що в дитинстві та була закохана в Олександра.

Непідвладного вікові романтика ми почули в дуеті з Русланою, Марічкою Бурмакою, Ганною Ходоровською, солістом групи «Скрябін» Євгеном Толочним. Він презентував новий трек із Марією Яремчук і вшанував пам'ять свого друга Кузьми, виконавши «Старі фотографії» з Наталею Могилевською.

Співак запросив на концерт дівчинку Христину, яка мріяла

про це. Вона не могла ходити, але вже починає робити перші кроки. Для неї Олександр написав й виконав пісню «Біжи».

Зала підтримувала співом кожен хіт артиста, адже багато пісень у його виконанні стали вже народними, а під час трьох останніх аплодувала маестро стоячи.

«Чотири місяці та особливо останні дні були для мене знаковими та важливими в житті, – зізнався Олександр. – Хочу висловити кожному, хто брав участь у моєму ювілейному

концерті, слова щирої подяки. Зокрема, диригентові оркестру Дмитру Логвину за підтримку і музичне розуміння моєї творчості, музикантам та моїм «пташеняткам» з «Голосу країни» за сміливість, довіру і самовіддачу!..

Хочу вклонитися глядачам за те, що мій концерт не залишив вас байдужими... Аншлаґ – це чесне визнання творчої діяльності».

Телетрансляція концерту «Я люблю тебе...» відбудеться на новорічні свята на телеканалі «1+1».

ПРИНАГІДНО

Національний палац мистецтв «Україна» – одне з найбільших концертних приміщень України. Основне місце проведення концертів, політичних заходів.

Споруджений у 1965–1970 роках. Архітектори Є. Маринченко, П. Жилицький (лауреати Державної Шевченківської премії 1971 р.), І. Вайнер.

1996 року занесений до списку пам'яток архітектури України.

Запорука успіху – справжність

Відомі співачки – учасниці концерту розкрили секрет популярності «Золотого голосу».

Марічка ЯРЕМЧУК:

– Олександр підкріплює публіку своєю чистотою та неприхованим романтизмом.

На сьогоднішній день справжніх героїв дуже мало, переважно бачимо якісь бруталні персонажі, а от Саша – це добра

класика, причому завжди свіжа й актуальна. І він не може не подобатися, тому що має чоловічий стрижень, чого бракує нинішнім виконавцям.

Він натиснув на кнопку на «Голосі країни», тим самим взяв мене до своєї команди, після чого завирувало моє творче життя, – поїхала на «Нову хвилю» до Юрмалі, на Євробачення, знімала кліпи та записувала пісні.

Саша був моїм наставником, і кожен його рух, погляд був уроком, за що йому дуже вдячна.

Марічка БУРМАКА:

– У Олександра Пономарьова прекрасний академічний вокал – його недарма називають «Золотим голосом».

Олександр бере справжність, йому не треба грати. Знаю Пономарьова з 1993 року, і не можу сказати, що він якось особливо змінився.

Але й не потрібно, адже з самого початку всіх зачарувала щирість та особливий погляд, схований за окулярами, а в якісь моменти також і скупність у рухах.

Водночас таким чином визначаються справжні почуття, передані чесними й простими словами.

Світлана СОКОЛОВА
Фото надані PR agency YULA

редактор
Любов ЯКИМЧУК

література

■ НАЙКРАЩІ ДИТЯЧІ КНИЖКИ РОКУ

17 грудня у рамках «Різдвяного Арсеналу» експерти проекту з промоції дитячого читання «BaraBooka. Простір української дитячої книги» назвали найкращі «родинні» видання 2015 року.

Були відзначені поет, прозаїк та ілюстратор року, пізнавальні книжки, видання для батьків, учителів і всієї родини. Також названі найкращі дебютанти серед авторів, ілюстраторів і видавництв.

Дебют року в прозі: Олександра Дорожовець, авторка книжки «Старий будинок» (видавництво «Фонтан казок»).

Дебют року в ілюстрації: Андрій Щербак, ілюстратор книжки «Хуха Моховинка» (видавництво «Ми з тобою»).

Видавничий дебют року: «Чорні Вівці» з Чернівців.

Дитячий поет року: Олександр Дерманський, автор книжки «Бигмоти – не медмеді» (видавництво «Фонтан казок»).

Дитячий прозаїк року: Оксана Луцєвська, авторка книжки «Пан Коцький, Міра і море / Mr. Catsky, Mira and the Sea» (видавництво «Братське»).

Ілюстраторка року: Віолетта Борігард (книжки «Пан Коцький, Міра і море / Mr. Catsky, Mira and the Sea», «Принцеса-кухарка», «Авіа, пташиний диспетчер» тощо.)

Презентація арт-буків від видавництва «Чорні вівці»

Пізнавальна книжка року: Оксана Караванська «Стильна книжка для панянки» («Видавництво Старого Лева»).

Класика родинного читання: «Українські народні казки» з ілюстраціями Юрія Галичина (видавництво «Веселка»).

Батьківська книжка року: Світлана Ройз «Практическое ребенковедение» (видавництво «Ніка-Центр»).

Шпаргалка для вчителя: «Моя перша 1000 англійських слів» (видавництво «Віват/Pelican»), серія перевидань класики (видавництво «Основи»).

Переможцем читацького голосування, яке впродовж грудня тривало на сайті «БараБука», стала книга Романи Романишин та Андрія Лесіва «Війна, що змінила Рондо» («Видавництво Старого Лева»).

Керівниця та співзасновниця проекту Тетяна Стус зазначила, що попри війну «БараБука буде й надалі нагадувати всім про необхідність почитати добру книжку в колі родини».

Премія, яку не соромно отримати

Любов ЯКИМЧУК

Есеїст Олександр Бойченко отримав цьогорічну премію імені Юрія Шевельова, яка присуджується за художню та наукову есеїстику.

Нагородили лауреата 17 грудня у день народження видатного есеїста, чие ім'я носить премія, і який започаткував модерну українську есеїстику. Нагороду присуджено за книгу «Більше / Менше».

«Ця премія є куточком Євромайдану, – говорить Микола Рябчук, маючи на увазі, що за збігом обставин вона з'явилася в грудні 2013-го та вперше була вручена саме тоді.

Цьогоріч номінантами, окрім Бойченка, були Володимир Ермоленко із книгою «Далекі близькі. Есеї з філософії та літератури» та Василь Махно із «Ровером».

«У званні письменника Бойченко відмовляє деяким сучасникам, співвітчизникам, дарма що вони увінчані високими відзнаками, – підкреслює літературознавець Тама-

ра Гундорова. – Він робить це впевнено і безжально. Також він висловлюється з питань глобальних, геополітичних, просто політичних... Олександр Бойченко з його стилем мислення і просто стилем, ошадливим і елегантним, міг би писати для вічності. Але воліє писати для нас із вами... Маємо бути вдячні за це», –

завершує вона свою характеристику творчості Бойченка.

Лауреат теж коментує значення премії. «Більшість премій в Україні є такі, що їх отримати – це лише сором.

А тут і Юрій Шевельов і всі до одного з членів журі, і попередні переможці... – люди, яких я дуже шаную і до яких тепло ставлюся», – говорить

Бойченко в скайпі, оскільки через хворобу не міг бути присутнім у Києві на врученні. Нагадаємо, що першими лауреатами у 2013 році були Андрій Портнов та Тарас Прохасько, у 2014-му – Кость Москалець.

Цьогоріч окрім премії присуджували спецвідзнаку, яку отримав Борис Херсонський за книгу «Открытый дневник». «Краще б я не писав цієї книжки, краще б не було того страшного 2014 року, коли ми втрачали Крим, коли розпочалася війна на Донбасі, коли пережили загибель багатьох наших кращих синів, – говорить Херсонський. – Але це був рік, коли ми всі зрозуміли, хто ми є...»

Ворог може принести нам єдність, може дати розуміння, що наші протиріччя несуттєві. І мені здається, що я щось таке в собі знайшов, чого не знав до 2014-го».

Усі номінанти отримали дипломи та колекції десяти томів від видавництва «Дух і Літера».

Бойченкові передали статуетку – Бронзового ангела, грошову премію і диплом лауреата.

Бойченко про Шевельова та Україну

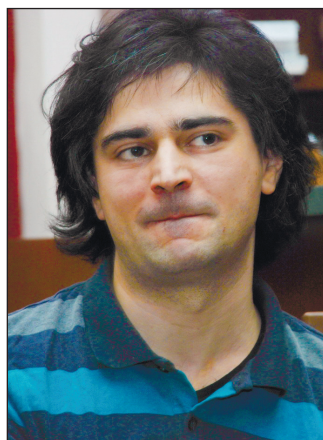
Письменник Олександр Бойченко, після оголошення його переможцем премії імені Юрія Шевельова, нагадав присутнім слова видатного есеїста.

Це було 1954-го, коли в Україні святкували 350-річчя приєднання України до Росії.

«А Шевельов тоді написав, – сказав Бойченко, – що наша історія стосунків із Росією, це – історія великої, іще не закінченої війни.

Може бути, тоді хтось посміявся з цих слів, але, як виявилось, Шевельов, звичайно, мав рацію. А тому я думаю, що він може мати рацію ще багато в чому.

Зокрема в тому, що він говорив про трьох наших найбільших ворогів: Москву, наш провінціалізм і той комплекс кочубейщини (готовність укра-

Олександр БОЙЧЕНКО

їнської еліти змінити орієнтацію на користь сильнішої сторони. – Прим. ред.). Причому в нас тільки один ворог зовнішній, а два наші – внутрішні.

І говорив про те, що запекла ненависть Донцова не допо-

могла поки що подолати Москву, запекла ненависть Липинського до кочубейщини не здолала кочубейщину, і запекла ненависть Драгоманова до провінціалізму також не здолала провінціалізм.

Я повернувся щойно в Україну. Коли ти приїдеш з того Заходу, надто впадає в вічі ця агресія, яка розлита у суспільстві. Всі накидаються один на одного.

Я думаю, що Шевельову можна подякувати і за те, що він підкреслював оцю безперспективність тої запеклої ненависті. А може нам легше і швидше здобути наші перемоги, якщо будемо і поблажливіші і іронічніші, і більше покладатимемося на ерудований іронічний розум, ніж на ту запеклу ненависть».

Також Бойченко висловив деякі свої думки про есеїстику:

«Звичайна думка, що в есеїстиці йде той, хто не може писати літературні твори і лінується писати художні».

У моєму випадку – це правда. Я трохи писав наукових праць, але вони мені дуже набридли. Натомість суто літературних не писав і не хочу писати, може, й не можу.

Але якось надто гостро відчуваю штучність суто художньої літератури. Там, якщо ляпнеш якусь дурницю, завжди можеш викрутитися, що така специфіка жанру, що це не я дурний, а такі персонажі.

У науці можеш завжди захищатися за кафедральний план. А есеїстика – це така розмова, де справді говориш ти зі своїми читачами, говориш вільно, не пропонуєш якісь істини, а пропонуєш подумати про них».

редактор
Євген БУКЕТ

ПОГЛЯД

■ ПЕРШЕ ВИДАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ ТВОРЧОСТІ АКТОРА

Директор видавництва «Криниця»
Леонід АНДРІЄВСЬКИЙ та Володимир КОРНІЙЧУК

Під час IV Київської міжнародної книжкової виставки в Українському домі відбулася презентація книжки «Марія Заньковецька. Світова велич генія національного» (видавництво «Криниця»). Це третє її видання, виправлене і доповнене. Книга приурочена до 160-ліття від дня народження геніальної української актриси Марії Заньковецької (1854–1934).

Психологічний етюд М. Заньковецької в образі Ісуса Христа, що включений до видання, як фотоілюстрація, був 120 років під забороною.

Автор твору театральний критик, письменник, заслужений журналіст України Володимир Корнійчук уперше дослідив психологічні особливості творчості актриси, її вплив на глядача.

Книжка побудована на архівних документах і листах. В. Корнійчук дослідив не тільки творчість актриси, а й виписав дитинство Заньковецької, підкреслюючи вплив виховання дівчинки у старовинному дворянському роді Адасовських.

Творчий псевдонім Марії Заньковецької – це данина місцю народження і зростання – село Зіньки на Чернігівщині.

Учень Марії Заньковецької Борис Васильович Романіцький залишив такі спогади про актрису: «Вона вірила, що могла загіпнотизувати глядача, але її кожен сценічний образ – це був самогіпноз. І тоді кожен, навіть актор, мимоволі перетворювався на глядача».

За словами Володимира Корнійчука, коли він взявся за дослідження теми психології творчості актора, то з подивом збагнув, що ця театрознавча ніша не заповнена. «У 1972 році було всього дві роботи з психології творчості актора в усьому колишньому Радянському Союзі. А в Україні – жодного», – зізнається автор.

Тому присутні в Українському домі на презентації книжки мистецтвознавець у «Різдвяній вітальні» в один голос зауважили, що таке перше в нашій країні видання з психології творчості актора вкрай потрібне і на кшталт цього варто дослідити й інші визначні постаті української сцени.

Наталія КУЛІШ
Фото автора

Наприкінці листопада у столичному музеї Миколи Лисенка відбувся концерт світлої пам'яті Василя Кіндрацького.

Участь у ньому взяли актриса Оксана Ковч, співачка Олена Талько, письменник Борис Гуменюк, актор Олександр Ігнатуша, піаністка Анна Поліщук, молодший науковий співробітник музейного комплексу Галина Виговська і дівочий хор під керівництвом диригента Юлії Пучко. Організатором та ідейним натхненником заходу була піаністка, волонтер підрозділів ОУН імені Василя Кіндрацького Людмила Чичук.

На жаль, один із запрошених негативно поставився до того, що до програми концерту включені вокальні твори П. І. Чайковського, які виконувалися, за його словами, «моєю окупанта».

На основі цього інциденту була побудована критика, відображена у матеріалі Лесі Самійленко «Кіндрат» і «Давид» або арт-терапія на мінному полі» («КіЖ», № 33–36, 4–10 грудня 2015 р.). Прагнучи об'єктивно інформувати наших читачів про події культурно-мистецького життя, ми вирішили поспілкуватися із **Людмилою Чичук**.

– Прикрий інцидент, що стався під час заходу, і на якому побудувала потім свою журналістську концепцію Леся Самійленко, насправді, ніяким чином не вплинув на настрої чи думки присутніх у концертній залі, – говорить пані Людмила. – Із такою інтерпретацією події, як це відображено у статті, не погоджуються, насамперед, близькі родичі Василя Кіндрацького, котрі були присутніми на цьому концерті, і приїхали зі Львівщини та Івано-Франківщини на моє запрошення.

– Розкажіть, будь ласка, про те, як виникла ідея концертів пам'яті Василя Кіндрацького (адже захід у київському музеї, наскільки я знаю, вже не перший), які твори Ви включаєте до програми?

– Ідея концертів пам'яті, як таких, виникла ще на початку війни, тоді в пресі й на ТБ

з'явилася перша інформація про загиблих. Коли дізналася, що серед полеглих в Лвовському котлі є мій земляк із м. Олександрії, я поїхала до міста, зайшла до міськради попросити адресу батьків загиблого хлопця. Дуже хотілося підтримати рідних, сказати, що їхнє горе – це наше горе. Але з тим хлопчиною я не була знайома особисто. А от Василь Кіндрацький – людина, котру я знала і близько спілкувалася

цем», – виникла ідея створити концерти пам'яті Василя, запросити митців-волонтерів, котрі тісно з ним спілкувалися. А також розповісти громаді у різних містах, ким був насправді Василь Кіндрацький, де воював, за що боровся. З одного, розповісти про звичайні волонтерські будні і неймовірний ризик цих сміливих відчайдушів-волонтерів. Так, ми провели концерти у Львівській філармонії, у миколаїв-

вони не почувалися покинутими.

Мою ідею підтримала і співачка Олена Талько з Житомира, яка виконала на концерті твори російського композитора Петра Чайковського та українського композитора Михайла Жербіна.

– Петро Ілліч походив, як відомо, з українського козацького роду Чайок...

– Це перше. А по-друге, треба знати все ж таки, хто такий Чайковський, чому його ім'ям названо в Києві консерваторію, як багато він зробив для розвитку саме національного українського класичного мистецтва. До слова сказати, композитор Жербін родом із російської дворянської сім'ї, народився у Санкт-Петербурзі. У 40-х роках двадцятого сторіччя переїхав працювати у Донецьк.

Нині вважається українським науковцем, інженером, композитором. А отже, щодо творів російських чи, нехай, австрійських чи німецьких композиторів у концертних програмах, я вважаю, що справжній митець має виховувати аудиторію, а не йти у неї на повідку.

На своїх концертах я намагаюся розповісти про авторів, чий твори виконую, про самі твори, як вони народжувалися, якими думками переймався композитор тощо.

Так було, до речі, на вечорі в музеї Лисенка, де був присутнім Василь Кіндрацький зі своїми побратимами. Ось чому я обрала місцем проведення цього заходу саме музей Лисенка...

Російським композитором вважають Сергія Прокоф'єва, який народився в Україні, на Донеччині. Російським називають музиканта Генріха Нейгауза, всесвітньо відомого піаніста і педагога, який народився на Кіровоградщині, російськими вважаються Святослав Ріхтер, Давид Ойстрах, Марія Грінберг, котрі родом з України.

Потрібно людям пояснювати, хто є хто, інакше ми, українці, дійдемо до показового українського шароварництва, і, не дай Боже, шовіністичного спрямування. Такого допустити вже точно не можна!

Виступає Борис ГУМЕНЮК

з ним, як волонтер батальйону ОУН. Його смерть для мене стала справжнім потрясінням. Це насправді страшно, коли говориш із людиною по телефону, отримуєш певне завдання, передзвонюєш, щоб відзвітуватися, а телефон мовчить, бо людини вже немає... Воїн загинув під час бою...

А коли пізніше, на похороні, я побачила дружину Василя і почула від неї слова, вимовлені з тяжким болем: «Та люди всі думають, що він був простим волонтером, а не бій-

ському Палаці культури, тепер у Києві.

Присутні ділилися спогадами про Василя: хто з ним переживав, хто його бачив у боях, хто знав, що саме він робив у тих місцях, де проходили бойові дії. Допоки хлопець був у Києві, він спілкувався з багатьма відомими людьми: митцями, артистами, співаками, музикантами. Тож я вирішила для столичного концерту зібрати твори, які він любив. І обов'язково запросити родину, щоби

Дівочий хор під керівництвом диригента Юлії ПУЧКО

Спілкувався Євген БУКЕТ

Музика

■ 3 «ТАРТАКОМ» У «ВВІЧНІСТЬ»

«Слухайте не лише вухами, а й мозком і серцем», — зауважив під час виступу Сашко Положинський, фронтмен відомого українського гурту «Тартак», який 20 грудня в Києві презентував свій восьмий альбом під назвою «Ввічність». У мережі інтернет альбом з'явився ще наприкінці листопада, а на концерті також був презентований і CD-варіант.

Платівка містить 15 треків, які просякнуті соціальною тематикою та фактично є творчим відображенням подій в Україні останніх років.

«Я хотів, щоб альбом, дуже схожий на «Ввічність», вийшов значно раніше — одночасно із нашим попереднім — «Сімкою». Ідея була така, щоб випустити одразу два — сьомий і восьмий студійні альбоми «Тартака» — один із яких був би лірично-розважальним, інший — політично-соціальним. Однак мої колеги не підтримали цієї ідеї, тому деякі пісні, що могли бути у «Ввічності», потрапили до «Сімки», а «Ввічність» отримала велику кількість нових пісень, про які тоді й гадки не було, бо не було всіх тих подій, які ми пережили за останні кілька років і продовжуємо переживати зараз», — розповів про новий альбом Сашко Положинський.

Улітку 2015-го, коли студійна робота активно завершувалася, Олександр звернувся до відомого художника Андрія Ермоленка з пропозицією створити обкладинку. Андрій одразу ж загорівся ідеєю та запропонував, щоб на обкладинці був присутній давній символ — уроборос. Ця ідея сподобалася та навіть підказала назву для восьмого альбому.

Зала клубу «Сентрум» була переповненою шанувальниками гурту, серед яких і молодь, яка завжди із задоволенням підтримує заклики Сашка Положинського до участі в слемі, і військові та учасники АТО, які захищають нашу Батьківщину на сході, і родини переселенців, поважні гості та колеги музикантів.

Приємною несподіванкою для всіх стало виконання кількох композицій, які за певних причин давно не потрапляли до концертних сетлістів, таких, як «Did Uhim» та «Червона Рута-97». Усього гурт заграє сорок пісень, програма тривала більше трьох годин, а самих музикантів вдячна публіка двічі викликала на біс, не бажаючи відпускати своїх улюблених зі сцени.

На початку 2016 року «Тартак» планує відправитись у всеукраїнський тур на підтримку восьмого альбому «Ввічність», а в грудні гурт відзначатиме свій 20-річний ювілей.

Юлія ПАРАМОНОВА. Фото Олени БОЖКО

Руки, які відчувають музику

Ганна ОНИЩУК

Її стиль впізнають із заплющеними очима. Про неї кажуть — харизматична. Її аплодують стоячи.

Вона пам'ятає кожного свого вчителя, партитури тримає в голові, а оркестр надихає цікавими історіями з життя композиторів.

Диригент вищої категорії, заслужена артистка України Оксана Мадараш — одна з найяскравіших представниць нової хвилі сучасної української диригентської школи. В ній органічно поєднуються високий професіоналізм, самобутній стиль і манера диригування, досконала техніка, яскравий сценічний артистизм.

Саме її натхнення подарувало Києву новорічний концерт «Штраус в опереті», який звучатиме у Національній опереті України 25 та 26 грудня.

— Пані Оксано, стати диригентом було Вашою мрією? Адже жінок-диригентів насправді не так уже й багато.

— Я починала тоді, коли жінок-диригентів було одиниці. А сьогодні це стає популярним. За радянських часів була знаменита диригент Вероніка Дударова, єдина жінка-диригент у СРСР протягом довгого часу. Тоді менталітет не дозволяв жінкам обирати цю професію, вважалося це виключно чоловічою справою.

— Напевно Дударова була для Вас взірцем?

— Так, вона — маестро. Але для мене взірцем насамперед — сама музика. Звісно, моя мета — досягнути її вершин, бо це можливість висловити своє бачення композиції та розкрити задум автора. Немає значення стоїть перед оркестром жінка чи чоловік — якщо це професіонал. Разом із тим, особисто мені не подобається, коли жінка диригує в яскравій чи відкритій сукні, це вже елемент шоу виходить.

Диригування було моєю мрією і так склалося, що весь час я йшла до неї, і життя підштовхувало до цього. Я навчалася на диригентсько-хоровому факультеті, і в училищі викладала Людмила Лакіза, яка казала, що оркестр — це ціла

структура. Якоюсь я диригувала 7-у частину «Реквієма» Верді, і вона дуже образно розібрала всю оркестрову фактуру, розповіла все, що там відбувається, цілу історію про те, як людина бореться з долею. Наче фарбами малювала. Це вже не були просто ноти!

— Любов до музики у Вас напевно з дитинства?

— Так. Спочатку була музична школа, потім училище. Я завжди по-особливому відчувала музику. Протягом восьми років працювала у Національній капелі «Думка». Паралельно навчалася на симфонічному

з'їме в клас. Це було неабияке досягнення і мій перший серйозний крок.

— Як потрапили на роботу до Національної оперети?

— Я прийшла за рік до того, як Богдан Струтинський очолив театр, але саме він узяв у штат, повірив у мене. Жінці-диригенту важко було знайти роботу. Але диригент без оркестру — теоретик. Потрібно працювати з оркестром, як із живим організмом.

— Ви ідейний натхненник новорічного концерту «Штраус в опереті». Як виник задум?

Оксана МАДАРАШ

диригуванні. З того періоду почалося моє зростання як симфонічного диригента.

— Ви пройшли шлях від хормейстера до диригента симфонічного оркестру...

— Закінчувала хоровий відділ і мені запропонували аспірантуру, проте я обрала симфонічне диригування. Це було яскраве закінчення. Розшукала оригінальну композицію Карла Орфа, що на той час була забута. Я дуже глибоко занурилася у цей гвір.

Крім того знайшла перекладача зі старофранцузької, старонімецької та «мертвої» латини і оригінальний переклад самого Орфа для двох роялів і ударних. Замість 20 хвилин, відведених усім випускникам для виступу, мені дали аж 40. Було важливо зберегти цілісність форми, тому я скоротила лише куплети.

Після цієї дипломної роботи зав. кафедри симфонічного диригування сказав: «Я ця дівчину взяв би у свій клас». Він потім став моїм викладачем. Хоча тоді був нонсенс, щоб симфонічна професура сказала дівчині-жінці, що ві-

— Якщо правильно поставлений диригентський апарат — ні. У мене був дуже хороший викладач — професор, народний артист України Віктор Петриченко, коли я вступила на хоровий відділ, він одразу «налаштував» правильно мій апарат. Зараз мені зручно. Руки постійно працюють, але знаю, де потрібно розслабити, де напружити. Це вже відбувається підсвідомо.

— Який проєкт найбільше подобається?

— Я люблю те, що роблю. Лише хвилююсь, щоб завжди вистачало часу донести все музикантам, встигнути все розповісти. Ноти — це не єдине, що треба. Надихаю своїх музикантів, намагаюся запалити чимсь незвичайним.

Зараз працюємо над Штраусом, тож розповідаю їм цікаві порівняння, історичні факти. Наприклад, увертюра з «Маренки запашної» («Waldmeister») побудована на обороті з «Блакитного Дунаю» — як дзеркальне відображення мелодії. І вже мій оркестр інакше грає. Мають бути асоціації. Або, наприклад, полька «Процес» — одна із найжвавіших польок Йоганна Штрауса, написана спеціально для випускного балу студентів-юристів. А в оркестрі є два юристи, і я їм кажу: «Згадайте, як отримали свої заліковки».

— Що Вам говорять глядачі після концертів?

— Не лише після концертів, а і у фойє, на вулиці підходять... Є ті, хто завжди купує квитки тільки у першому ряду. Найприємніше, що я їх надихаю. Особливо запам'ятався випадок, як глядачі сказали, що відчули мене, коли оркестр заграє по-іншому, впізнали мій стиль.

Майстерність приходить із досвідом! Це професія другої половини життя. Всім здається, що це легкий фох. Ні, це тернистий шлях. Із одним диригентом оркестр грає блискучо, а з іншим — ніяк. І це відчувається. І не лише професіоналу. Це як у художників — фарби ті ж, але картина одного перехоплює подих, а витвір іншого можна навіть не помітити.

Від музики завжди має щось залишитися, кожна людина має вийти і щось із собою вивести. У цьому вся суть.

— Диригувати фізично важко?

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

КІНО

ЕКРАНІЗУЮТЬ «ЧЕРВОНОГО» КОКОТЮХИ

Державне агентство України з питань кіно виділило 10 млн грн. на повнометражний ігровий фільм «Червоний» за романом Андрія Кокотюхи. Режисер стрічки — Заза Буадзе.

Це лише 50 відсотків бюджету. Іншу половину буде отримано від європейських партнерів та, можливо, від українських каналів.

За жанром — це історичний бойовик. У його основі історія двох українців, які воювали за батьківщину по різні боки барикад: Червоний — в УПА, Гуров — у Радянській армії. Доля зводить їх у радянському концтаборі, де вони піднімають повстання. За словами автора сценарію, фільм уперше за всю новітню історію українського кіно закінчиться тим, що українця не вбивають.

«Це картина не лише про те, як українці, литовці, грузини та інші народи, які були ув'язнені, виривалися на волю. Це історія про потяг до свободи як такий», — зазначає Кокотюха.

Любов ЯКИМЧУК

ДЕРЖКІНО ПОТРЕБУЄ ПОДВОЄННЯ БЮДЖЕТУ

Для повноцінної роботи Державне агентство України з питань кіно потребує 679 млн грн. — у два з половиною рази більшу суму, ніж закладено у проект бюджету на 2016 рік. Про це повідомлено на сайті Національної спілки кінематографістів України.

Зазначена сума коштів необхідна Держкіно, аби завершити фільми, які знімаються за державної підтримки, і фінансувати виробництво нових стрічок.

«У 2016 році на створення та розповсюдження національних фільмів за контрактами державного замовлення та за договорами державної фінансової підтримки за розрахунками Держкіно необхідна сума видатків становить 679 млн 138,7 тис. грн. Зазначена сума включає фінансові зобов'язання минулих років та запуск нових проектів», — відповіли представники Держкіно на інформаційний запит Спілки кінематографістів.

В урядовому проекті Державного бюджету України на 2016 рік передбачені видатки на Держкіно у розмірі 273 млн 142,1 тис. грн. Із них сукупні витрати за програмою «Створення та розповсюдження національних фільмів, фінансова підтримка державного підприємства «Національний центр Олександра Довженка»» становлять 265,5 млн грн.

Людмила ШЕВЧЕНКО

Українське кіно: життя чи смерть?

Єлизавета
КРАСНІЧЕНКО

Про феномен «українського кіно», його місце на ринку країни та держав світу дискутували представники кінотеатрів, продюсери, дистрибутори.

Питання обговорили у двох аспектах: з точки зору вітчизняної культури та бізнесу.

15 грудня відбулася друга зустріч у рамках кіноринку, яку ініціював та організував Одеський міжнародний фестиваль. Модератором виступив Артем Вакалюк, керівник відділу досліджень і аналітики Media Resources Management, який наголосив на тому, що рік відзначився підйомом фільмів українського виробництва, підвищилась кількість українських релізів у вітчизняному прокаті.

Під час круглого столу «Українське кіно в кінотеатрах України: місія нездійсненна?» розгорнулася жвава дискусія, де спікери розділилися на три табори: митці та носії державної «ідеології», представники комерційного сектору та прихильники «русского міра», тобто російських фільмів українського виробництва. Інколи градус офіційної суперечки підвищувався так, що у залі ставало спекотно...

Артем Вакалюк навів статистику про останні місяці українського кіно в світі, в порівнянні з іншими європейськими країнами. Однак за останні п'ять років Україна показала — вона може бути конкурентоспроможною в кіноіндустрії. Пан Артем наголосив на тому, що Україні необхідно орієнтуватися і на російський ринок: «ментальність половини населення України є близькою до ментальності Росії і тому не можна робити українське кіно не зважаючи на Росію».

Не погодилися з цією думкою Олександр Санін, режисер одного з найпопулярніших фільмів «Поводир», та Пилип Ілленко, голова Державного агентства з питань кіно, які обстоюють позицію, що для успішності наших стрічок необхідно спільними зусиллями виховувати українського

Під час круглого столу

глядача. Пилип Юрійович зазначив: «Щось треба робити з глядачем, а не з фільмами. Не можна порівнювати Україну з будь-якою європейською державою, тому що треба визнати, що ми постколоніальна країна».

Тому, коли ми говоримо про державну підтримку кіно і якщо керуватися внутрішньо-економічними категоріями, то української культури не буде взагалі. Йдеться не про конкуренцію з американськими картинами, а про «новоросію» та продукцію «малоросійську». Інколи українські релізи з українською культу-

продає чужий товар, користується ринком — живе».

По інший бік барикад опинилися Богдан Батрух, Сергій Шефір та представники бізнесу. Позиція Богдана Батруха здивувала неоднозначним ставленням до стрічки «Плем'я». На його думку, це фільм, який відноситься до тієї категорії, яка не всім зрозуміла та залежить виключно від естетичного смаку та різного сприйняття світу. Також пан Богдан порівняв «Плем'я» з картинами Бекона, відомого ренесансного художника, твори якого були спрямовані на деградацію, страждання

залишається питанням, адже їхня переважна більшість знята російською мовою за участю російських та українських акторів...

Посередником між гострими висловлюваннями став Анатолій Максимчук, який спробував віднайти раціональне зерно у суперечці, що розгорілася впродовж палкої дискусії, та врівноважити засідання круглого столу: «об'єднання навколо мети підвищення рівня українського кіно — це спільна справа, тому тільки шляхом спільної роботи можна підняти рівень українського кіно. Ми сподіваємося на те, що Верховна Рада підтримає законопроект, який допоможе будувати свою КіноКраїну».

Тож питання, яке було темою дискусії, залишилось відкритим і продемонструвало, що інколи українцям складно домовлятися між собою. Чи є надія на те, що українське кіно буде конкурентоспроможним в Україні та поза її межами — безумовно, це підтвердили картини «Поводир», «Незламна», «Плем'я» тощо.

За державної підтримки вітчизняна кіноіндустрія має великі шанси цвісти і розвиватись. Однак совок у головах і неможливість відділяти російське кіно від російсько-українського — це смертельна хвороба, яка потребує хірургічного втручання. А штучне витіснення російського продукту питання не лише політичне, соціокультурне, а, очевидно, це питання совісті. Війна триває на всіх рівнях: у країні, в ЗМІ, а найгірше — в головах. Тільки від останнього залежить наша перемога!

рою пов'язує лише те, що вони були зроблені на території України. Проте важко говорити про їхню мистецьку конкуренцію».

На підтримку цієї ідеї виступив Олександр Санін: «Без реклами, без активної участі прокатників нічого не буде. Власники кінотеатрів чи мереж просто з позиції «бариги», який пере-

тощо. Сергій Шефір підтримує позицію бізнесу, якому, на його думку, все одно, що за кіно продавати. Це і зрозуміло, адже представник Студії «Квартал 95» відомий своїми успішними фільмами, які вважаються українськими і є дуже популярними в нашій країні. Однак, чи мають вони стосунок до української культури

ДИТЯЧИЙ СВІТ

ПРИГОДИ КОЗЕНЯТКА, ДАРИНКИ І ГОРДІЙКА

У Київському палаці дітей та юнацтва в день Святого Миколая відбулась прем'єра вистави «У пошуках зими».

Спектакль демонструватиметься там до 6 січня, а головний герой – Святий Миколай створив особливий присмак для присутніх. Охочих сфотографуватися поруч із Миколаєм було так багато, що діти чемненню вичікували черги, а ставши біля нього, завмирили від захвату.

А далі на всіх чекала захоплива історія про те, як головні герої вистави Козенятко, Гордійко і Даринка вирушили на пошуки Зими, прихід якої хотіли відмінити злі сили. Недбайло, Зазіхайло та інша нечисть вирішили чинити перешкоди і не пустити на поріг новорічне свято. Герої не злякалися і помандрували визволяти королеву Зиму. Але на шляху до зимового замку їм довелося потрапити й в інші країни та королівства, де зустріли багато нових друзів та помічників. Дивовижні королівства Сходу подивували їх красою східних танців, які ви-

конують юні учасники хореографічного колективу «Квіти України» та естрадно-циркового колективу «Але-а!» Чудове і видовищне дійство вони забезпечили протягом усіх етапів подорожі наших героїв. Додало ефекту і захопливе фантастичне шоу, що створило особливу атмосферу сприйняття дійства, яке розповіло про царство Лісовика та мешканців цього королівства, котре живе своїм добродушним життям і любить усіх, хто приходить туди з добром. Тож нашим героям допомагали лісові мешканці, що посприяло їхнім помислам збутися. Публіка співпереживала щиро та емоційно, здавалося, ці емоції також сприяли Козеняткові, Гордійку і Даринці подолати всі перешкоди.

Цікаво, що в Київському палаці дітей та юнацтва завжди відбувається допрем'єрний показ, на який запрошують батьків, учителів, педагогів, які дають свою оцінку виставі. А ще в цьому закладі завжди готуються до свят разом. Діти, вихованці секцій охоче допомагають дорослим не лише в оформленні холу, а і сцени. Тож свята у стінах палацу – завжди особливі.

Олександра ТВЕРДА,
вихованка міжнародної медіа-школи «Абітурієнт»

Такою вони бачать Україну

Ведучі програми

Автор проекту Вікторія ЛІСНИЧА

Леся САМІЙЛЕНКО

У столичному Українському домі нещодавно відбулась культурологічна акція для дітей-переселенців.

Саме тому і починаю свою розповідь про це дивовижне свято з наголосу – для кого... Адже запам'ятались слова одного з організаторів: «Вони, ці діти, вже як на власне ім'я звикли відгукуватись на діти-переселенці». І тут в світлому столичному домі вони почувуються однією спільнотою, про яку, слава Богу, не забувають не байдужі до їхнього горя люди. Колектив журналу «Ukrainian People» за підтримки президента дипломатичної ради в Україні Вікторії Лісничої влаштували для дітей, які почувуються «особливими» в нашому середовищі, дивовижне свято піснi і радості буття, яке назвали: «Діти – за майбутнє України!»

На сцені Українського дому присутні не лише почули і побачили популярних артистів, а й мали змогу поспілкуватися з ними та отримати автографи. Не кажучи про подарунки від спонсорів, кожен із цих малюків отримав стільки тепла, що хочеться вірити лише в краще майбутнє нашої країни.

Ведучими святкового концерту були популярні Габрієлла Массанга та Роман Міхно. Своїми виступами радували присутніх чарівний кримськотатарський дует «Анна-Марія», народні артистки Наталя Бучинська (пісню «Україна» публіка слухала стоячи, як гімн); Наталя Шелепницька (оперна дiва і посол миру у світі), заслужені артистки: Наталя Валев-

Учасники дитячої студії «Парадіз»

ська, Ярослава Руденко, гості з Білорусії – переможень телепроекту «Голос країни» Євген Литвинкович, (який звернувся до публіки білоруською) та володарка численних гран-прі Катерина Лущик. Чудовий на-

стрій в залі створив і виступ співака, якого називають «володарем драматичного баритона», Олексій Аккерман. Привітали всіх словами: «Хай вам буде все по цимбалам!» і вразили своїм іскрометним ви-

ступом на цимбалах та гітарі естрадно-інструментальний дует «Горлиця-АРТ». Виступи були такими щирими і запальними, що в залі запанувала атмосфера радості і єднання. Адже на свято були запрошені діти і батьки-переселенці з усіх регіонів України.

А мене вразив надзвичайно щирий виступ учасників дитячої студії «Парадіз» та виступ невтомної волонтерки Ксюші Київської, яка заспівала популярну пісню – візитівку України в світі «Чорнобривці».

Вийшла з Українського дому в пересвятковому настрої, який змінився, коли побачила дітей, яких колонами ведуть до автобусів, що повезуть їх не до рідних домів, а туди, де вони змушені проживати нині. Бо добре знаю про мрію, яка єднає їх всіх. Мрію повернутися додому, в мирне місто чи селище, яке вони бачать у своїх снах.

Виконання гімну України

Фоторепортаж
Геннадія ЗАХАРЧЕНКА

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

музика

ЛЮБИТИ УКРАЇНУ ПО-ВІННИЧАНСЬКИ

Нещодавно в Києві відбулась презентація четвертого диска популярного гурту «ТК» «Люби ти Україну!»

Кожен любить свою неньку, вкладаючи найпалкіші почуття часто у справу життя і крок за кроком завойовуючи у відповідь її увагу і любов.

Думаю, це і стало головним меседжем, який музиканти хотіли донести до всіх, хто добре знає творчість цього колективу, який нещодавно відсвяткував своє 10-річчя.

І тому недільний вечір, що відбувся в одному зі столичних пабів, згадується з такою теплотою. Всіма барвами патріотичних почуттів сяяли виступи артистів, натхненними були слова подяки до шанувальників, сказані лідером гурту Віктором Бронюком.

Адже, повернувшись з гастролей Америкою та Канадою й всією Україною, музиканти розрядилися вибухом свіжих емоцій і новий диск уже не містить гумористичні пісні та веселі композиції. У ньому – твори на гострі соціальні теми.

Музика – обличчя фольклорних барв, із елементами саунду більш металевого відтінку. Адже митець – це акумулятор соціальних проблем і болю, який змучив душі українців та всіх не байдужих до них людей у світі.

Вечірня столична презентація не обійшлась і без виконання популярних хітів на замовлення шанувальників, які активно підспівували тіківцям та створили теплу і дружню атмосферу єднання душ споріднених і щирих.

Віктор Бронюк, який кілька років поспіль займається волонтерством, про все це каже так: «Кожною піснею і кожною нотою ми зізнавалися в любові до України. Зараз важливо робити все, що можеш. Щоб підтримати і змінити країну. І ми також робимо те, що у нас виходить найкраще, – співаємо на повну народові та Україні».

Митець нещодавно був удостоєний звання почесного громадянина України, який робить свій внесок не лише на славу країни, а й свого рідного міста.

Тетяна ШЛЯПІНА,
міжнародна медіа-школа «Абітурієнт»

Джазу! Джазу! Джазу!

Леся САМІЙЛЕНКО

Нещодавно відсвяткували 10-річчя журналу, який є знаковим у музичному житті не лише України.

«Д жаз» видавця Валерія Титаренка – народного артиста України, дійсного члена Санкт-Петербурзької академії науки та мистецтв, професора, композитора знають і далеко за межами нашої держави.

Адже титулований і знаний «сивочолий муж» та ентузіаст розвитку українського джазу – людина суперактивна і комунікабельна. Він багато подорожує і популяризує не лише

Жанна БОДНАРУК та Валерій ТИТАРЕНКО

позиторів України всіх тих, хто подивував і прикрасив своїми виступами творчу програму ве-

закладу, в стінах якого працює викладачем та й випускає свій журнал маестро Титаренко). Тож серед учасників концерту були представники школи джазу: учениця педагога Любові Капшук Лейла Кхудар та учні Тетяни Килибай та Юлії Полян: Саша Попова, Анна Зайченко, Варвара Шевлева та дитячий Диксиленд під орудою Олександра Довгополова.

Але розпочався він з виступу зірок джазу В'ячеслава і Тимура Полянських. Парад зірок продовжили знамі в усьому світі музиканти і співаки, яких у середовищі шанувальників джазу можна представляти

Дует «Полянських»

свій журнал, а й цікавиться всім, що відбувається у світі та всотує у свої творчі плани краще. Такий він особливий цей «Валерій Джазович», чим і завоював любов та увагу шанувальників джазової музики. Нагород та відзнак ця людина має стільки, що перерахувати їх складно.

Творчий здобуток маестро – це окрема тема для розповіді про нього. А от подія святкування 10-річчя з дня виходу першого числа журналу «Джаз» стала знаковою для всіх, хто був запрошений до участі у спеціальній концертній програмі, та шанувальників творчості і молодих, і маститих та відомих у світі музикантів та виконавців джазу. Фото більшості з них були на обкладинці журналу «Джаз» протягом десяти років його випуску.

Отаке креативне рішення засновника і незмінного головного редактора Валерія Титаренка і привело до концертної зали Національної спілки ком-

чора, яка називалась «Від метрів – до майбутнього».

Її ведучими були метри джазового руху Андрій Шеломенцев, котрий вів джазові програми ще тоді, коли популяризація цього жанру була не бажаною, та Петро Полтирев – телеведучий, директор Міжнародної школи джазового мистецтва (єдиного в Україні навчального профільного

Лейла КХУДЕР

Дитячий Диксилент

хіба-що так: «На сцені – заслужена артистка України, міс Жанна!» Так Жанну Боднарук представив Петро Полтирев, який знав її ще в ті часи, коли юна співачка стала помітною у колі джазменів, бо співала так яскраво, що й в Америці та у світі завоювала визнання.

«Бризками шампанського» та «Самбо» в аранжуванні ювіляра привітав публіку акордеоніст, народний артист України Сергій Грінченко. Згадали цього вечора ветерани війни часи, коли акордеон був поза цензурою, а сам Валерій Пав-

лович розповів, що вчився грати на ньому самотужки. Блискуче виступили вже відомі і поза межами України музикант і співачка Сергій Капелюшок та Ольга Войченко та інші. А завершив програму талановитий композитор і піаніст Олександр Сарацький, якого Петро Полтирев представив як одного з засновників українського джазу, адже цей артист і педагог у своєму творчому доробку має ексклюзивні концертні програми, які час від часу вражають шанувальників усе цікавішими і яскравішими барвами джазових переспівів не лише українських народних пісень, а й суто українського джазу. Цього вечора маестро виконав свою композицію на тему пам'яті про Небесну сотню та веселою обробкою української пісні «Від Києва до Лубен».

А ще багато говорилося про те, що сучасна джазова школа прирівнюється до академічної, а сама джазова музика є альтернативою тоталітаризму. Адже саме цей жанр заборонений у тоталітарних державах.

Про журнал «Джаз» йшлося як про явище соціальне, бо ж в усьому світі про країну судять, зокрема, і за рівнем розвитку культури. Та й про те, що

розвиток української джазової культури є ознакою культурної демократії.

А Валерій Титаренко протягом десяти років так і не отримавши від держави ні копійки, каже: «Я щасливий з того, бо роблю цю справу за власний кошт, не беручи у злодів і певен, що коли мене не стане, то джаз та мій журнал відродяться знову і знову. Адже – ця музика не лише вільнодумна, а й вічна».

Фоторепортаж
Геннадія ЗАХАРЧЕНКА

редактор
Ольга ГОЛИНСЬКА

музика

■ ЖУРНАЛ-КНИГА ПОБАЧИВ СВІТ

Нещодавно вийшов друком унікальний номер журналу «Музика» (№ 3–5, 2015), цілковито присвячений життю і творчості видатного українського композитора-класика, засновника зіркової композиторської школи Бориса Лятошинського, 120 років від дня народження якого виповнилося цьогоріч.

Завдяки самовідданій праці ентузіастів, і насамперед видатній дослідниці творчості Бориса Лятошинського, доктору мистецтвознавства, професору Національної музичної академії України імені Петра Чайковського Маріанні Копиці-Карабиць, яка стала фактично співупорядницею номера, а також нинішній хранительці кабінету-музею та особистого архіву композитора Тетяні Гомон, редакції вдалося зібрати ексклюзивні матеріали, котрі висвітлюють постать Бориса Лятошинського у численних, досі незнаних ракурсах.

Обсяг, новизна й виняткове значення інформації, вміщеної у часописі, без перебільшення, можуть бути порівняні з виходом сучасної книги про композитора, різнобічна діяльність якого визначила шляхи розвитку вітчизняної музичної культури не лише ХХ, а багато в чому і ХХІ століття. На 96-ти сторінках журналу представлено практично усі сфери творчості, осяяні генієм Майстра, подано спогади його учнів і колег, статті історично-меморіального характеру, оприлюднено раніше

Невідомі сторінки
біографії і творчості

Трагедія
нескореного
епоху
тоталітаризму
митця

Радощі земного
буття

Життя після життя

**Борис
ЛЯТОШИНСЬКИЙ**

невідомі фотографії, цікаві факти біографії й чимало іншого. Особливий блок становлять матеріали, пов'язані з нинішнім життям творів Бориса Лятошинського в Україні й світі.

Отже, в осягненні масштабу й величі постаті Бориса Лятошинського зроблено новий крок. Пропоновані есе, інтерв'ю, дослідження, першодруки – поза часом і залишаються актуальними ще не одне десятиліття. Вони зацікавляють як музикантів-професіоналів, учнів, студентів і викладачів музичних навчальних закладів усіх рівнів, так і широке коло знавців і шанувальників української культури.

Редакція висловлює щире подяку всім авторам, директорці Літературно-меморіального музею Максима Рильського Вікторії Колесник, відомому вченому-театрознавцю Анні Веселовській і заступникові директора літературної частини Національного академічного театру російської драми імені Лесі Українки Наталії Філіпченко, дизайнерам, фотографам і просто небайдужим людям за допомогою в підготовці журналу.

До нових зустрічей!

Ольга ГОЛИНСЬКА

Дні й роки Миколи Лисенка

Сергій БАХІН

Перша масштабна спроба літописання діяльності Миколи Лисенка датується ще далеким 1954 роком.

Робота «Хронограф життя і діяльності Н. В. Лисенка» належала перу сина українського композитора-класика Остапа Миколайовича.

Утім те видання радянських часів містило фактологічні неточності через недостатню джерельну базу, а також нині зрозумілі причини ідеологічного характеру.

Тож випущена в світ наприкінці 2015-го книга «Микола Лисенко. Дні і роки» Роксани Скорульської і Марини Чуєвої стала на сьогодні найповнішим літописом життя і творчості композитора.

Презентували видання у Музеї видатних діячів української культури – у будинку по вулиці Саксаганського, 95а, де Микола Лисенко мешкав із сім'єю майже два десятиліття, а тепер міститься відділення музею, присвячене митцеві й очолюване однією з авторок – Роксаною Скорульською.

Фоліант на 744 сторінки йшов до читача десять років (із 2005-го). Книгу підготувало до друку видавництво «Музична Україна» (директор – Богдан Кривопуст, головний редактор – Лада Ковальова) на замовлення Державного

Фото: Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Автограф від Роксани СКОРУЛЬСЬКОЇ

комітету телебачення і радіомовлення України за програмою «Українська книга-2015». Редактор видання – Ірина Сікорська, художнє оформлення Євгена Льницького, виготовлення оригінал-макету Валентини Пономаренко.

Це лише перша частина життєпису Лисенка, яка охоплює період від 1842 до 1902 року. У ньому представлено як широківідому інформацію про буття, творчість і громадську

діяльність Миколи Віталійовича, так і цілком нові факти, напрацьовані за останні 30 років науковцями Музею видатних діячів української культури. До збірки увійшли спогади, документи, листи, особисті матеріали, програми концертів, газетні публікації тощо.

Особливо цікавими видаються тексти листів композитора, котрий мав чималий літературний хист. Лисенко був одним із небагатьох україн-

ських інтелігентів у Києві, що послуговувалися рідною мовою у спілкуванні. А під час листування з колегами намагався ще й відтворити особливості мови кожного з регіонів.

На презентацію видання зібрало чимало гостей. Зокрема, народна хорова капела «Дніпро» Київського національного університету, із якою у 1860-ті роки (тоді це був хор Університету Св. Володимира) працював видатний музикант. Студентський колектив співав колядки і релігійні твори, але найвеличнішим стало виконання всіма присутніми у залі гімну «Боже великий, єдиний...», котрий Микола Лисенко написав у співавторстві з Олександром Кониським.

Однією з тих, хто долучився до підготовки книги до друку на останньому етапі, була головна редакторка журналу «Музика» Ольга Голинська. Як розповіла журналістка, їй доручили редагувати іменний покажчик, а це – майже сто тридцять сторінок. «Редакційній групі, – зазначила вона, – потрібно було виконати величезний обсяг роботи у дуже стислий термін, тож нам усім доводилося працювати й уночі».

Водночас редакторка презентувала на вечорі й черговий випуск свого видання – новий номер журналу «Музика», присвячений видатному українському композитору Борису Лятошинському. До речі, 2013 року виходив подібний номер і про Миколу Лисенка.

Залишайтеся з «Музикою»!

Добігає кінця 2015 рік. Він був непростий в усіх сенсах.

Доволі складна суспільно-політична ситуація у державі збіглася з виробничою кризою у нашому ДП «Національне газетно-журнальне видавництво», що спричинилося до тривалої багатомісячної перерви у виході в світ усіх видань, зокрема й журналу «Музика». Але редакція продовжувала працювати: активно функціонували сайт «Музика», відповідна рубрика порталу «Культура», регулярно поповнювалася наша сторінка у соціальній мережі Facebook, був підготований до

друку і нещодавно випущений номер, присвячений Борису Лятошинському (№ 3–5), уже повністю відредагований і за-

верстаний останній, шостий номер 2015-го, який чекає на друкарні.

Попри всі труднощі, ми сподіваємося на зустрічі з вами, шановні читачі, й у наступному 2016 році. Триває передплата і нам дуже потрібна ваша підтримка!

Нагадаємо, що журнал «Музика» – один із найповажніших в Україні (видається з 1923 року). Це єдиний науково-популярний часопис із питань музичної культури в державі. На його сторінках розкривається широка панорама сучасного музичного життя України в усьому розмаїтті: розповідається про

творчість українських композиторів і виконавців, про фестивалі, конкурси, концерти, музичні вистави в різних регіонах країни й за кордоном, розглядаються проблеми молодіжного мистецтва тощо. Наші матеріали зацікавляють як професіоналів, так і любителів музики різних жанрів і стилів. Фахові статті, яскраві кольорові ілюстрації, оригінальний дизайн буде до вподоби людям будь-якого віку.

Читайте журнал «Музика» – і ваш світ поповниться новими яскравими й чистими тонами, життя «зазвучить» інакше!

Ольга ГОЛИНСЬКА

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ АВТОРИ, АГОВ!

Наприкінці року ми поцікавилися у відомих в царині культури людей судженням про часопис «Культура і життя».

Райса СЕННИКОВА, заступник директора Національного музею літератури України:

— Газета «Культура і життя» давно і систематично висвітлює події нашого закладу. Запам'яталися численні публікації про наші художні та літературно-мистецькі виставки Світлани Соколової (про експозиції Л. Міненко, І. Білай тощо) та інших авторів.

Ми збираємо всі статті, і цей газетний фонд нам дуже потрібний, використовуємо його в роботі, зокрема, демонструємо в експозиціях. Ось і зараз я захопила із собою номер з архіву.

Хочу зауважити: газета найцікавіша тоді, коли в ній є дискусії, не просто критика, а й пропозиції. Наприклад, у паралельній залі у нас демонструється виставка, яка розгорнута на такі пропозиції. А саме — зібрати неопубліковані вірші громадянського звучання воїнів АТО.

Добре б розмішувати коментарі подій авторитетних в суспільстві людей, а також повідомляти читачеві про діяльність закладу, в якому відбувається подія.

Анжеліка РУДНИЦЬКА, відома співачка, художниця, телеведуча:

Хотілося, щоб преса намагалася встигати за культурним процесом, адже вона може формувати нові течії. Я це робила в «Території А».

Є рок-музика, про яку ніхто не пише, є ті пласти культури, які цікавлять європейців. Для нас це важливо, бо таким чином маркером України стає культура, а не корупція.

Мають бути моменти синергії, коли ЗМІ надихають митців зробити спільний проект.

Потрібно, щоб суспільство дізнавалося про різних людей культури — і тих, які не дуже відомі, але щось намагаються робити, і тих, кого нагороджують найвищими державними відзнаками. Не маючи цього спектра люди позбавлені вибору, бо ЗМІ орієнтують на обмежене коло імен.

Наближення сонцестояння

Світлана СОКОЛОВА

У Національному музеї літератури представили персональну виставку Анжеліки Рудницької.

Назва експозиції — «Сонцестояння». Завдяки авторці-чарівниці для глядачів це явище відбулося раніше, ніж в природі. Відома співачка, художниця, телеведуча, ведуча легендарного хіт-параду «Територія А» наповнила простір сонцем і солярними знаками. Бачимо також зображення місяців, розташованих навпроти сонечок, зірок і веселковий цикл «Праліс».

Цього разу не знайти в експозиції улюбленого циклу «Незриме коріння» і філософ-

ського «Світ. Реконструкція». Поряд із тим уперше на одній виставці повністю зібрана серія робіт «Еволюція нескінченності», наповнена прагненням художниці піймати час, захопити його за хвіст, а іноді — осідлати та припасти до крил і віддатися його плину, зафіксувати нескінченність. Також є цикли «Містерія літочислення», «Місячне приношення», «Радуйся!» та «Прамісто».

На відкриття виставки завітало багато шанувальників. Серед них — заступник міністра культури України Ростислав Карандєєв.

Анжеліка особливу увагу глядачів звернула на зобра-

ження безконечників. За її переконанням, одним із найулюбленіших символів наших предків, які вірили в безкінечність життя, не боялися смерті, готувалися до неї, і тому малювали безконечники, куди

потрапляла погана енергія. Ці символи захищали український простір від усього злого і поганого. Отож і ви в просторі цієї зали захищені.

Цього дня отримали подяки волонтери, котрі цілий рік плетуть маскувальні сітки для воїнів (ініціатива Анжеліки під час минулої виставки).

І старі, і малі долучились до вирізання янголів, які невдовзі вивісять на деревах на вулиці Героїв Небесної Сотні. Анжеліка пояснила: «Прикрашаючи домівки до Різдвяних свят, ми повинні зробити щось зворушливе для тих, хто віддав життя за нас. Ці ангели — «Ангели світла» — пам'яті Небесної Сотні».

На фото: відвідувачі виставки виготовляють янголів; робота А. Рудницької
Фото Романа РАТУШНОГО

ПРИНАГІДНО

Національний музей літератури України — провідний серед музеїв літературно-меморіального профілю.

Його експозиція охоплює всі періоди розвитку української літератури, починаючи етапом Київської Русі й закінчуючи сучасністю. Виставлених експонатів — близько 5 тисяч одиниць, усього ж музей має в розпорядженні близько 85 тисяч одиниць зберігання.

У музеї постійно проводяться літературні зустрічі, фестивалі культури, вручення літературних премій, презентації книжкових і періодичних видань.

Тема творчості — Україна

У Національній академії мистецтв — виставка творів знаного українського скульптора, народного художника України Анатолія Куща.

Експозиція присвячена ювілею митця і є підсумком його багаторічної творчої діяльності. На відкриття виставки завітав перший заступник міністра культури Ігор Ліховий.

Починаючи з далеких сімдесятих років і до сьогоднішня головною для творчості Анатолія Куща залишається тема історії України. А висловлювання пана Анатолія — «Ми, українці, дуже щедро роздавали своїх геніїв, прийшов час це каміння збирати» та «Ми нізвідки не взяли, ми тут були вічно, ми народилися на цій землі і будемо тут жити завжди», можуть стати девізом всієї його творчості.

Серед експонатів особливу увагу привертає серія «Державотворці» з моделями пам'ятників: «Святослав Хоробрий», «Гетьман в еміграції Пилип Орлик», «Наливайко», «Святослав в бою», «Кривоніс. Бій під Корсунем», «Митрополит Петро Могила», «Гетьман Іван Мазепа», «Гетьман Сагай-

дачний», «Іван Богун». Ці роботи засвідчують, що Україна має багатовікові державницькі традиції. Інша серія присвячена українському генію Тарасу Шевченку. Роботи «Велика рана», «Прес тоталітаризму» та «Червоний буревій» — це моделі пам'ятників, що є даниною пам'яті жертвам голодоморів

та політичних репресій. Також Анатолій Кущ досліджує тему витоків нашої духовності. Окремі цикли присвячені темам кохання та пристрасті, є роботи на тему ведичного православ'я. Напевне, кожен відвідувач виставки знайде у ній щось своє, близьке лише йому.

«Анатолій Кущ — геніальний скульптор, а ще великий патріот своєї країни», — таку характеристику Анатолію Васильовичу дав народний художник України, академік Національної академії мистецтв Василь Гурін.

Виставка митця проходить у Національній академії мистецтв України на вул. Бульварно-Кудрявській (колишня Воровського). А триватиме експозиція до 20 січня 2016 року.

Едуард ОВЧАРЕНКО
Фото автора

редактор
Євген БУКЕТ

МИСТЕЦТВО

■ КИЇВ ОЧИМА МАЙСТРІВ ПЕНЗЛЯ

У Музеї сучасного мистецтва України відкрилася масштабна виставка художників Київської школи живопису.

В атмосфері класичної музики і гармонії живопису зустрічали гостей директор музею Оксана Коваль та мистецтвознавець Ірина Алексєєва.

Великий проект «Мистецька мапа України», започаткований сім років тому завершився тематичною виставкою «Київ. Три сторінки з колекції музею». Така назва є логічною, адже ця виставка, яка налічує 350 робіт, відбудеться у три етапи: 17 грудня – 31 січня, 4 лютого – 6 березня та 10 березня – 10 квітня.

За іронією долі відкриття експозиції співпало з днем народження музею, адже днями він святкує 10 років. Отож, ще молодий, але перспективний і знаний у Києві мистецький осередок зібрав сучасників, які своїми роботами продемонстрували вісімдесятирічну історію малярства Київщини, – зазначила Оксана Коваль.

Мистецьке коло охопило майстрів пензля різних часів, поглядів і стилів. Поряд із всесвітньо відомими іменами, такими, як Матвій Вайсберг, Іван Марчук, Олександр Животков, Анатолій Криволап, Олександр Дубовик замайорили й майбутні зірки...

Окрім картин на виставці експонуються і скульптурні роботи. Завітав на «мистецький вогник» і один із найвідоміших скульпторів України Олександр Довгань, який поділився історією створення роботи «Ожеледь»: «Колись, дуже давно, на Хрещатику йшла сільська жінка на милицях. Була така ожеледиця. В зубах тримала авоську, в якій було декілька хлібин. Біг якийсь юнак, який впав їй під ноги, встав і побіг далі... Так нині й у нашому житті – один збиває з ніг іншого, коли той стоїть у нього на шляху...»

На щастя, відвідувачі не збивали один одного з ніг під час відкриття експозиції. Мистецька атмосфера творчості, спілкування захопила всіх, хто холодний зимовий вечір вирішив присвятити відвідуванню цієї виставки.

«Я хочу бути ненормальним художником», – радо розповів про свій життєвий і творчий шлях Іван Марчук, всесвітньо відомий «метр», який вважається засновником стилю «пльонтанізму». Свої роботи він демонстративно сплітає на полотні та є унікальним серед колег. Художник зазначив, що перебуває у постійному пошуку, а етапи своєї творчості поділяє на «дев'ять Марчуків».

Так у мистецькому арсеналі зустрілися різні покоління митців із різними світоглядами та ідейними спрямуваннями. Місце зустрічі – Київ, точка перетину – історія малярства Київщини, історія живого серця України!

Елізавета КРАСНІЧЕНКО
Фото Юрія КУХАРЧУКА

Творчі задуми Рустема Скібіна

Нещодавно в столиці навчали кримськотатарського розпису хною.

О хочих відвідати захід виявилось більше, ніж могла вмістити невеличка майстерня Рустема Скібіна – «Тамга центр». Відомий кримськотатарський кераміст постійно ініціює нові й нові виставки, майстер-класи, презентації. Все з єдиною метою – зберегти в умовах окупації рідної землі культуру і самоідентифікацію кримськотатарського народу.

– Торік, майже одразу після переїзду з Криму до Києва, Ви ініціювали серію благодійних виставок «Зинджір» («Ланки ланцюга»). Розкажіть більше про цей проект, як він проходив, у яких містах?

– Найбільші виставки проводилися в Києві, на майданчику наших друзів, у Музеї Івана Гончара. Величезна подяка їм за цю підтримку, за те, що вони відгукнулися і всіляко допомагали. Найперша експозиція була практично відразу після сумнозвісних подій у Криму і основний меседж, який був заявлений, – це показати і розповісти про чергову загрозу культурі кримськотатарського народу. Тому що всі ці події дуже сильно відбиваються на наших майстрах, загальному психологічному тлі.

На той момент ми не мали експонатів, які повинні були продемонструвати, і нам допомогли друзі – колекціонери, покупці. Вони люб'язно надали зі своїх колекцій ці роботи. Потім заходи в Національному музеї історії України, в Українському домі в рамках

Заняття на гончарному крузі

виставки національного костюма. Виставлялися у Львові, Винниках, Вінниці. Паралельно відбувалися майстер-класи, лекції.

У Вінниці після лекції і майстер-класу для педагогів, учителів провели навчальні заняття в дитячих студіях, музичних і художніх школах. Потім ми зробили вже спільну виставку з роботами членів цих груп, із учнями.

– Ви також ініціювали дуже цікавий, на мій погляд, флешмоб – це фото в татарському головному уборі...

– Я відразу поясню, що цей головний убір не кримськота-

тарський, він – таджицький. Це подарунок мого хорошого друга. У мене був такий самий (татарською мовою «так'є» – середньоазіатська тюбетейка). Перший я зносив повністю і товариш подарував «так'є» свого діда. У нас, на жаль, дуже мало збереглося артефактів головного убору, і тому один із наступних наших кроків із відродження традицій – пошук цього стилю, пошук головного убору, який був би органічний, мав традиційні символи, орнаменти, який би ми знали.

Тому це перший крок – популяризація. Другим кроком буде створення вже самого виробу з орнаментами.

У цьому флешмобі беруть участь мої знайомі, друзі, всі, хто підтримує нашу культуру.

– А скільки людей Ви вже так сфотографували?

– Я не рахував, але близько 60. У мене ще є неопубліковані світлина, бо я їх обробляю, роблю портрети, а не відразу викладаю. Це повинно бути національно, органічно.

– Які ще проекти реалізуєте?

– Ми постійно займаємося розробкою ініціатив, пов'язаних із нашою культурою. Акцентуємо на культурологічних проектах через те, що самоідентифікація повинна зберегтися, це основна причина і основна задача. Наприклад, зараз займаємося наповненням кримськотатарського сегменту Вікіпедії. Хочемо видати листівки – «предмети мистецтва» і друга серія – «мова орнаменту» на прикладі моїх робіт. Багато проектів подаємо до ЮНЕСКО про захист і збереження нашої культурної спадщини.

Але один із найбільших і головних – це створення студій. Уже отримали невелику підтримку. Це студії прикладного мистецтва, кераміки, текстилю. І створення арт-простору, в якому б ми могли далі продовжувати свою художню діяльність. Також виставковий простір для знайомств, для показів. А ще місце, куди люди могли б приходити спілкуватися. Зараз шукаємо приміщення.

– За чим з того, що залишилося в Криму, Ви шкодуєте найбільше?

– За землю, повітрям, усім тим, що ти не можеш взяти з собою, тим, що в спогадах.

– Що б Ви хотіли побажати читачам газети «Культура і життя» напередодні Нового року? І чого очікуєте від 2016-го особисто?

– Побажати хочу, звичайно, миру, краси, любові до Батьківщини, до своєї культури, історії, дбайливо зберігати і нести все, що нам залишилося від наших предків. Чекаю, звичайно ж, змін, які заплановані, що відбуваються в нашій державі, чекаю повернення Криму.

Експозиція студії «El-cheber» у Вінниці

Спілкувався Євген БУКЕТ

редактор
Лєся БОГОСЛОВ

сторінки історії

СПОГАДИ ПРО ДИТИНСТВО МИХАЙЛА СТАРИЦЬКОГО

Родина Лисенків-Старицьких, 1880-ті рр.
Зліва направо: Ольга Липська, Михайло Старицький,
Андрій Лисенко, Ольга Лисенко, Микола Лисенко,
Віталій Лисенко

«Хай не згасне у ваших серцях любов до України та її народу, яка зігрівала мене все моє життя...» Із такими словами у духовному заповіті звертався до нащадків Михайло Петрович Старицький – визначний український драматург, поет, прозаїк, перекладач, громадський діяч, один із засновників українського професійного театру.

14 грудня виповнилося 175 років від дня його народження. На сьогоднішній день про письменника надруковано чимало. Але для більшості читачів залишається маловідомими обставини, в яких він зростав. Хоч саме в ті роки відбулися події, що повністю змінили життя драматурга.

У фондовій колекції Музею видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького зберігають до цього часу неопубліковані спогади про митця його середньої доньки, Людмили Старицької-Черняхівської, з яких ми можемо дізнатися про те, яким же було дитинство Михайла Старицького. Звичайно в обмеженому просторі газетної публікації неможливо подати повний текст спогадів, тому наведемо один із уривків, що розкриває маловідомі факти про дитинство письменника.

Людмила Старицька-Черняхівська. 1890 р.

Живий зв'язок із минулим

Уривок спогадів Людмили Старицької- Черняхівської про батька

«У цих коротких згадках про мого батька М. П. Старицького я не маю на меті давати повну біографію його. Я згадую лише деякі моменти з його мені відомого життя. Тішу себе надією, що вони придадуться майбутньому дослідникові.

Тихо несе свої прозорі води невеличка річка Сула в широке бистре Дніпро. На межі колишнього Кременчуцького та Золотоношського повітів Сула круто повертає на південь. Саме в цьому місці розташовувалося два мальовничих села: Галицьке (правий берег) та Кліщенці (лівий берег). З давніх давніх уподобав собі цю місцевість нащадок колишнього полпільника Богдана Хмельницького Лисенко-Вовгура. Мій дід, Віталій Романович Лисенко, згадував, що старша лінія Лисенків колись оселилася на Чернігівщині. Отже, якийсь з них перебрався на берег Сули. Родинна пам'ять сягала лише до діда мого діда. Після його смерті сини поділили між собою маєток: одному, Романові, дісталися землі по правому берегу Сули (село Галицьке), другому, Осипові – по лівому, Кліщенці.

Під самими Кліщенцями Сула поділяється на два рукави – Сула та Сулище. Між берегом та островом була гребля, а між островом та другим берегом міст, дуже хиткий, тим-то і прозвали його «Чортів міст». Недалеко від цього місця, на горбочку проти церкви і жив мій прадід, Захарій Осипович Лисенко... Дочка його, Настасія Захарівна, була матір'ю мого батька.

За свою матір батько нам частенько розповідав, була вона дуже гарна на вроду, надзвичайно добра і тиха, та співала чудово українських пісень. Свого ж батька тато майже не пам'ятав, він умер від апокаліптичного удару, коли батькові не було і п'яти років. Петро Іванович Старицький служив в уланах і, як згадував мій дід, вставився на весь повіт лише своїми надзвичайно тонко гаптованими носовими хусточками. Ознака, звичайно, невелика.

Наймолодші роки свої батько проводив у свого діда, Захара Осиповича. Він згадує про

них у своїх спогадах. Малому хлопцеві здавалися дуже привабливими околиці дідового села. Та вони справді такими були і є по сей час. Зразу вниз за водою лівий берег Сули підвищувався і переходив навіть у справжні високі кручі біля села Матвіївка, воно теж колись належало батьковому дідові. За Кліщенцями здіймався крутий узвіз. На досить високій горі знов розходилися два шляхи: в один бік на Золотоношу, в другий – на Вереміївку, село на березі Дніпра. Село Вереміївка було стародавнє. За старих часів воно було селищем колишніх запорожців. Я згадую тут за нього тому, що і це село відіграло чималу роль у на-

жив із своєю матір'ю та бабунею в родовому селі його батька, в Лебехівці (колишнього Кременчуцького повіту). Про цей період свого життя батько згадує у напівбіографічному оповіданні «Пан Капітан». На цей час вже помер і його дід, і сестра та брати, він залишився один у матері. Тут він жив в цілком жіночому товаристві: три жінки (мати, бабуня та няня) піклувалися ним і добренько таки пестили дитину.

Коли ж хлопчик дійшов літ і його приготували до першого класу матір та бабуня (з першою він проходив мову, арифметику та географію, друга вчила французької мови і грали на клавесинах), настав час

везла хлопчика до Полтавської гімназії.

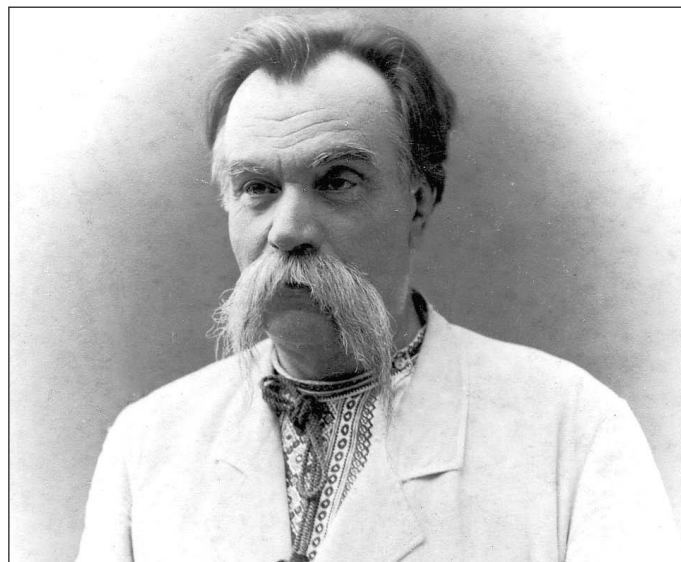
Батьків дід, Захарій Осипович Лисенко, скінчив перший шляхетний корпус, служив при Катерині II та Павлі I, потім ратником відбув «отечественную» війну і був палким прихильником Вольтера. Бабуня, як згадує батько в своїх спогадах, світоглядом, звичками і мовою мало чим відрзнялася від селянської поштивої баби.

Дитячі роки батька були напосні українською народною поезією і культурою... То були сорокові роки минулого століття – доба, насичена згадками минулого. По руках ще ходили у списках старовинні літописи українські, хронічки козацькі – Гребянки, Велички, «Історія Русів» тощо.

Всі вони видруковані тільки в 1846–46рр. Ті давні документи переходили в родини. Наприклад М. Масимович здобув у 1850 р. у А. Я. Стороженка книгу реєстрів війська запорізького з власноручними підписами Б. Хмельницького, Івана Виговського. Старовинний список «Літопису Самовидця» добув М. Максимович у 1853 р. у Митрополита Євгенія. А літопис Самуїла Величка, який переходив у відомого депутата Гр. Полетики, придбав у другій половині XIX ст. у спадкоємців Судісників.

Живий зв'язок з минулим ще не було перервано. Квітка Основ'яненко згадує, наприклад, що у його батька був А. Головатий, який співав багато старовинних дум і розповідав про старовину. Максимович оповідає про ті веселі бесіди, що відбувалися у дворі останнього сотника Бубнівської сотні. У тих бесідах брала участь уся сотенна старшина. Співали старовинні пісні: «Ідуть ляхи, шумлять шляхи, козаченьки тиха. Стрежіться вражі ляхи, бо буде вам лихо!»

Згадували старовину, нарешті перед сотниковим будинком ставили гармату і колишня сотникова хорунжа, Марія Красничка, сідала на гармату, поправляла намітку на голіві, брала запальний фітіль, весело гукала, похваляючись над ворогами-ляхами і палила з гармати, послаючи бомби за Дніпро, уявляючи, що знову воюють з Польщею. Ось та стихія в якій зростав малий М. Старицький».

Михайло Старицький. Початок 1900-х рр.

ціональній свідомості покійного батька. Кожного разу як приїздив він додому Дніпром, мусив проїздити через це село. Молоді ще студенти – батько та дядько (М. Лисенко) завжди зупинялися на якийсь час у Вереміївці, отже у них там були знайомі між селянами. Обидва часто згадували про це село, згадували, як їм старі люди розповідали за Запоріжжя, як співали їм пісні та думи.

Я вже після батькової смерті була і в Галицькому, і в Кліщенцях, і, звичайно проїздила і через Вереміївку; мене теж вразило це село, такі там були типові люди, справжні козаки: високі, міцні, на диво гарні. Оце ті околиці, в яких промайнуло ранне дитинство батькове. Тут у Кліщенцях він і навчився першої грамоти.

Вже пізніше, коли батькові було вісім-дев'ять років, він

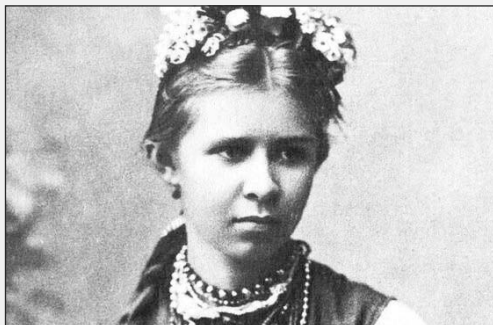
везти дитину до школи. Самі мусили вирішити питання, куди везти Мішу.

Його було записано до пажеського корпусу, тим-то треба було везти дитину до Петербурга. Але в матері, Настасії Захарівні, тяжко боліло серце: син – це була єдина її втіха. На нараду з приводу дальшої освіти хлопця закликало було старшого родича, брата самої Настасії Захарівни, Віталія Романовича Лисенка. Він і сам військовий, доводив жінкам, що треба везти хлопця до Петербурга, але тут у нараду несподівано втрутилася стара нянька. Вона дуже любила свого вихованця і, знати, мала, добрий розум, бо енергійно заперестувала проти такого плану: «Та нащо дитину мордувати? Бог з нею, з тією службою».

Її енергійний протест поклав край усім сумнівам, і мати від-

ОГОЛОШЕННЯ

■ УВАГА – КОНКУРС!

Міністерство культури України та громадська організація Педагогічний центр «Академія» (м. Полтава) ініціюють відродження й розвитку на всеукраїнському рівні Всеукраїнського конкурсу учнівської та студентської творчості «Змагаймося за нове життя!», присвяченого Лесі Українці.

Десять років (з 2004-го до 2014 р.) в Автономній Республіці Крим відбувався Всеукраїнський конкурс учнівської та студентської творчості «Змагаймося за нове життя!». Він започаткований доктором Марією Фішер-Слиж (Торонто, Канада) і проведений Кримською філією інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, Товариством зв'язків з українцями за межами України (товариством «Україна – Світ») за сприяння Ялтинського музею Лесі Українки.

Конкурс став одним із наймасовіших та найпопулярніших заходів культурологічного напрямку серед дітей та молоді Криму. Щорічно добровільно в змаганні брало участь понад 1500 учнів і студентів, долучалася велика кількість учителів, викладачів та батьків до підготовки учасників.

2015 року громадська організація Педагогічний центр «Академія» в партнерстві із приватним навчально-виховним комплексом «Паросток» міста Полтави ініціювали відродження на теренах Полтавщини Всеукраїнського конкурсу «Змагаймося за нове життя!». З великим успіхом близько чотирьохсот конкурсанти взяли участь у заході. Для юних кримських шанувальників Лесі Українці було організоване змагання у режимі скайп (Skype) з майданчиком у м. Києві.

Конкурс традиційно проводиться в день народження Лесі Українки і є відкритим змаганням учнівської та студентської молоді за визначеними номінаціями («твір», «науково-пошукова робота», «декламація», «інсценізація», «малюнок», «аудіо-візуальний твір», «вокал»), де головною метою є:

— сприяння глибшому ознайомленню та вивченню молоддю творчої спадщини великої української поетеси Лесі Українки;

— долучення підростаючого покоління до збереження й розвитку культурної спадщини українського народу шляхом вивчення історії рідного краю, спонукання осмислення державотворчих зусиль нашого народу та його перспектив;

— виховання відповідальності за збереження місцевих пам'яток культури;

— виховання почуття патріотизму, національної гідності та особистої відповідальності за майбутню нашої Батьківщини.

Заявки на участь надсилаються до 10 лютого 2016 р. на адресу: 36000, м. Полтава, вул. Жовтнева, 46, громадська організація Педагогічний центр «Академія». Заявка обов'язково дублюється на електронну адресу: redcentracademia@ukr.net
Телефони для довідок: (0532) 611–537, (050) 045–25–79.

Т. ЗАХАРОВА,
голова оргкомітету конкурсу,
заслужений вчитель України

Національний камерний ансамбль «Київські солісти» (Київ, Хрещатик, 2)

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС на заміщення вакантної посади ГОЛОВНОГО ДИРИГЕНТА

Претенденти, які виявили намір взяти участь у конкурсі, повинні відповідати таким кваліфікаційним вимогам:

- Вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст);
- Стаж роботи за професією диригента вищої категорії не менше трьох років.

Заява та документи для участі у конкурсі подаються за адресою: 03047, Україна,

м. Київ, пр-т Перемоги, 50, кім. 339, НКА «Київські солісти» (з 14.00 до 16.00).

Для участі у конкурсі необхідно до 25 січня 2016 року подати заяву (у довільній формі) та наступні документи:

1. Заповнений в установленому порядку особовий листок з обліку кадрів з вклеєною фотокарткою.
2. Копію документа, що посвідчує особу.
3. Витяг з трудової книжки (за наявності).
4. Копію документа про освіту за відповідною спеціальністю.

Претенденти на участь у конкурсі мають право подавати додаткову інформацію стосовно своєї освіти, досвіду роботи, професійного рівня і репутації.

Конкурс проводиться у два етапи:

– перший етап – розгляд заяв та документів та ухвалення рішення щодо допуску до участі у конкурсі – 29 січня 2016 року о 10.00 за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 2, Український дім (4 поверх);

– другий етап – проведення конкурсного відбору – 29 січня 2016 року з 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 2, Український дім (4 поверх).

Програма другого етапу (до 45 хвилин на кожного претендента) включає:

1) виконання з «Київськими солістами» 1-ї частини Концерту in D для струнних І. Стравінського;

2) репетиційну роботу з оркестром над одним із наступних творів, обраного шляхом жеребкування:

– П. Чайковський. Серенада для струнного оркестру (1 та 3 частини);

– А. Дворжак. Серенада для струнного оркестру (1 частина);

– Ф. Шуберт. Дівчина і смерть (перекладення для струнного оркестру, 1 та 2 частини);

– Д. Шостакович. Квартет № 8 (перекладення для струнного оркестру, 2 та 3 частини).

Довідки за адресою: 03047, Україна, м. Київ, пр-т Перемоги, 50, кім. 335, 339 НКА «Київські солісти». Тел./факс (044) 507–16–46, тел. (050) 513–34–28. E-mail kievsol@i.ua.

ДМИТРО ЯНКО

Українська культура зазнала непоправної втрати. Після тяжкої, тривалої хвороби на 86 році життя пішов у кращі світи видатний український культуролог, громадський діяч, відомий мистецтвознавець, історик, заслужений діяч мистецтв України, член-кореспондент Української академії архітектури, член Національної спілки художників України та Національної спілки краєзнавців України, лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії імені Г. Сквороди Дмитро Янко.

Дмитро Григорович Янко народився 19 жовтня 1930 року в селі Зачепилівка Полтавської області. Понад півстоліття творчо працював у царині української культури. У 1959 році він закінчив відділення музеєзнавства та археології історико-філософського факультету Київського державного університету імені Т. Шевченка. Працював науковим співробітником Київського державного музею українського мистецтва, завідувачем редакції та головним художником видавництва «Мистецтво», експертом художньо-експертної колегії Міністерства культури УРСР, завідувачем сектору образотворчого мистецтва відділу культури ЦК КПУ. Був членом головної редакції художньої літератури та мистецтва Держкомвидаву УРСР.

У 1987 році Дмитро Григорович Янко став одним із фундаторів Українського фонду культури (УФК), був членом президії і першим заступником голови правління. Обирався до керівних органів На-

ціональної спілки художників України, Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, Національної спілки краєзнавців України, членом Національної комісії у справах ЮНЕСКО Міністерства закордонних справ України.

Як мистецтвознавець Дмитро Григорович почав друкуватися у 1958 році. У його творчому доробку понад двісті публікацій з питань української культури, чимало мистецтвознавчих, історичних, культурологічних праць. Він брав активну участь у написанні шеститомної «Історії українського мистецтва», у підготовці чотиритомного видання «Пам'ятники містобудівництва та архітектури Української РСР», «Зводу пам'яток історії та культури України», енциклопедичного довідника «Київ», книги «У пам'яті народній». Д. Г. Янко – автор альбомних видань «Художники України», «Пам'ятники Києва», «Слава праці», монографічних видань про творчість скульпторів О. Ковальова, О. Скобликова, упорядник книг «Десять літ подвижни-

цтва», «Двадцять літ подвижництва», «Срібний ювілей УФК» про діяльність Українського фонду культури, автор численних публікацій у газетах і журналах, рецензій, буклетів і каталогів.

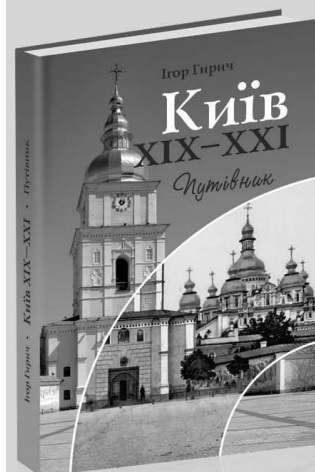
Дмитро Григорович Янко був одним із творців Музею народної архітектури та побуту України в Пирогові, брав активну участь у створенні Державного історико-культурного музею-заповідника на острові Хортиця, відбудовував Золоті ворота в Києві. Упродовж чотирьох десятиліть на ниві розвитку української культури й охорони пам'яток історії він активно співпрацював із видатним діячем культури Петром Тимофійовичем Троньком.

Український уряд пошував Дмитра Янка високими державними нагородами, зокрема двома орденами «За заслуги» I й II ступенів, почесним званням «Заслужений діяч мистецтв України». А його творчий доробок був відзначений багатьма міжнародними та всеукраїнськими літературно-мистецькими преміями.

Світла пам'ять про Дмитра Григоровича Янка – талановитого мистецтвознавця, визначного громадського діяча, великого життєлюбця, доброзичливу і порядну людину залишилась у серцях багатьох людей, які його знали.

Український фонд культури
Національна спілка письменників України
Національна спілка краєзнавців України
Національна спілка художників України

Ігор Гирич Київ XIX–XXI ст. Путівник

Книжку можна придбати у Національному газетно-журнальному видавництві за адресою: вул. Васильківська, 1 (ст. м. «Голосіївська»)

Довідки за тел.:
+38 (044) 498–23–64;
+38 (097) 111–17–56

редактор
Євген БУКЕТ

краєзнавство

ВРУЧЕНО ПРЕМІЮ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ПОЛЕКА

Під час урочистого пленуму правління обласної організації Національної спілки краєзнавців України у Музеї мистецтв Прикарпаття відбулось вручення обласної премії імені Володимира Полека в галузі краєзнавства.

Нагороду вручали начальник управління культури, релігії і національностей облдержадміністрації Володимир Федорак та голова обласної організації Національної спілки краєзнавців України Михайло Косило.

«Премія імені Володимира Полека — добрий імпульс задля розвитку краєзнавчого руху на Прикарпатті, — підкреслив Володимир Федорак. — Вона стимулюватиме дослідників у галузі історії, краєзнавства, етнографії, музейної справи до нових творчих пошуків».

Як зазначив Михайло Косило, «Премія імені В. Полека вручається з 2010 року і відзначає краєзнавців за вагомий внесок у справу вивчення, збереження і популяризації історико-культурної спадщини рідного краю Прикарпаття, особливий вклад у розвиток різних напрямків краєзнавчих досліджень».

Почесні знаки та дипломи отримали члени Національної спілки краєзнавців України Василь Бабій — письменник, краєзнавець, директор Хмельської ЗОШ Богородчанського району, Микола Кугутяк — доктор історичних наук, професор, директор Інституту історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, заслужений діяч науки і техніки України та Богдан Купчинський — історик-краєзнавець, культурно-громадський діяч.

Опісля були вручені квитки прийнятим до НСКУ краєзнавцям.

Завершив церемонію концерт академічного камерного оркестру «Harmonia Nobile».

Поляк, що Україну дослідив

Євген БУКЕТ

Вечір-реквієм до 190-річчя Едварда Руліковського відбувся 20 грудня в селі Велика Мотовилівка Фастівського району, що на Київщині.

Поляк за національністю, проте видатний український історик, археолог, етнограф, краєзнавець Руліковський був безмежно закоханий у свій рідний край — Правобережну Київщину, яка дала йому життя. Дослідник найбільш відомий тим, що в другій половині XIX століття співпрацював із редакцією «Словника географічного Королівства Польського та інших країв слов'янських», був автором багатьох статей щодо місцевостей в Україні та Білорусі. Проте йому належать й інші праці, що досі не втратили актуальності. Це, зокрема, «Опис повіту Васильківського» (1853), «Записки етнографічні з України» (1879), «Опис повіту Київського» (1913).

Остання книга побачила світ уже після смерті науковця. Похований він у родинному склепі Руліковських, що знаходиться неподалік від Великомотовилівського будинку культури, де відбулася пам'ятна подія.

Захід проведено за ініціативи громадських об'єднань «Ініціативна молодь мотовилівських сіл» (керівники — Юліана і Олег Тетенькіни) та «Громадський актив селища Борова» (в особі Андрія Гладченка).

Участь у заході взяли історики-краєзнавці Фастова і Мотовилівки — Тетяна Неліна, Володимир Дросенко, Едуард

Мондзелевський, Андрій Мороз, представники польської громади, бандурист Тарас Компаніченко та творча молодь Мотовилівки.

Окрім виступів про життєвий шлях і наукові дослідження Едварда Руліковського, присутнім показали виставу про нього і підготували яскраву концертну програму.

Хочеться від усього серця подякувати юним талантам із ансамблю «Лілея» під керівництвом Вікторії Білодід, які зачарували глядачів танцем, а також артистам, співакам і ведучим: Руслану Голомозому (за перевтілення в образ Руліковського), Дімі Тихоненку, Колі Полупану, Данилу Смяну, Вероніці Сербин, Ані Дацунік, Яні Притиск, Раї Безверхій, Альоні Притиск, Тані Безверхій, Марії Пантерівій, Ані Лозниці, Лідії Курбет, Олені Семенець, Валі Логвиненко, Віці Погребіцькій, Юлі Лобунець, Саші Курбету, Діані Тетенькіній та Дарині Коршиковій. Усе це творча молодь мотовилівських сіл — школярі і студенти, які не лише виступали на сцені, а й брали активну участь у прибиранні те-

Гостей вітають молоді мотовилівці

риторії біля склепу родини Руліковських восени.

Апофеозом вечора-реквієму були пісні, записані видатним уродженцем Великої Мотовилівки, які виконав кобзар Тарас Компаніченко.

Належне вшанування пам'яті цього непересічного дослідника вже давно на часі. Тому проведений його земляками захід був вкрай важливим. Представники польської громади запевнили, що вже наступного року проведуть реконструкцію склепу, щоб ця пам'ятка ввій-

шла до туристичних маршрутів Київщини. До речі, польська громада вже звернулася з листом до Міністерства культури України про включення усипальниці Руліковських у с. Велика Мотовилівка до переліку пам'яток історії та культури.

Учасники заходу отримали ще одну приємну звістку. Білоцерківське видавництво краєзнавчої літератури «Яніна» підготувало до друку першу працю Едварда Руліковського «Опис повіту Васильківського» в перекладі українською мовою Олексія Стародуба. Книга має побачити світ уже в січні 2016 року.

Звісно, необхідно зробити перевидання всіх досліджень Едварда Руліковського у перекладі українською. І не лише тих, що видані, а й тих, що знаходяться у фонді Осолінських відділу рукописів бібліотеки імені В. Стефаника у Львові, щоб вони стали доступними якнайширшому колу шанувальників історії Правобережної Київщини. Сподіваюся, що спільними зусиллями поляків і українців ці проекти вдасться реалізувати вже до 200-річчя від дня народження видатного науковця.

Учасники заходу біля родинного склепу Руліковських

Газета «Культура і життя»

№ 45–48 (4668–4671), 25–30 грудня 2015 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-66
cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Євген БУКЕТ, Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Наталка ІВАНЧЕНКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Ігор ЛІХОВИЙ, Наталія ЛИГАЧОВА, Наталія МУСІЄНКО, Лариса НІКІФОРЕНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Олег СВІРКО, Артем СТЕЛЬМАШОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498-23-64;
+38 (097) 111-17-56

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» — тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2015

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць — 19,22 грн; півріччя — 115,32 грн;

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 5 000

Ціна договірна

